ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1927 ΑΡΙΘ 33

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ὑποβληθὲν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας ὡς μέλους τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου.

Τεθέντος ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν τοῦ ἀπὸ 5'16 Φεβρουαρίου 1926 Νομ. Δια]τος, «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 2189(1922) περὶ ἐξαγορᾶς τῆς κυριότητος ἐμφυτευτικῶν κτημάτων..» λαμβάνω τὴν τιμὴν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου, ὅπως ἐπιστήσω σοβαρῶς τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῆς ἑξῆς σκανδαλώδους ὑποθέσεως:

Πρὸς τὸ δυτικὸν μέτωπον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν κεῖνται περὶ τὰ 400 στρέμματα οἰκοπέδων τῆς Ἱερ. Μονῆς Πετράκη. Τὰ κτήματα ταῦτα ἐμισθοῦντο πρὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν κατὰ τὰ ἀνέκαθεν γνωστὰ αὐτῶν ὅρια πολυειδῶς ὡς ἀγροὶ καλλιεργήσιμοι. Νῦν ὅμως τὰ κτήματα ταῦτα εἶναι οἰκόπεδα, διότι ἄλλα μὲν ἐξ αὐτῶν εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς ζώνης τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἔνθα κτίζονται διάφορα βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, ἄλλα δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ πλησίον αὐτῆς.

Ἀπὸ εἰκοσαετίας μισθωτὴς τῶν κτημάτων τούτων φέρεται εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως ὁ υἱὸς τοῦ ἄλλοτε φύλακος τῆς Μονῆς Κων]νου Νίκα ἢ Βελιώτου Γεώργιος, ὡς ἐμφαίνεται ἐν ἐπισήμοις ἐγγράφοις καὶ δικαστικαῖς ἀποφάσεσι.

Καὶ ἐνῷ μέχρι τοῦ 1922 ἐφέρετο ὡς μισθωτὴς τῶν ἄνω κτημάτων, αἴφνης ἐπωφελούμενος τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ψηφισθέντων ἀγροτικῶν νόμων πρὸς προστασίαν τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ πραγματικῶν ἐμφυτευτῶν καὶ καλλιεργητῶν τῆς γῆς ἤγειρεν ἀξιώσεις ἀπαλλοτριώσεως ὑπὲρ ἑαυτοῦ τῶν ὡς ἄνω 400 στρεμμάτων ὡς δῆθεν ἐμφυτευτικῶν, ἐνῷ οὔτε τὰ κτήματα ταῦτα, ὡς εἶναι παγκοίνως γνωστόν, ὑπῆρξάν ποτε ἐμφυτευτικὰ ἅτε μὴ ὑπάρχοντος ἐντὸς αὐτῶν οὔτε ἑνὸς κλήματος, οὔτ' ὁ Γ. Νίκας εἶναι γεωργὸς ἢ καλλιεργητής, ἅτε μὴ λαβὼν ποτε εἰς χεῖράς του τὸ ἄροτρον, ἢ τὴν ἀξίνην καὶ τὸ δρεπάνι. Τὸ ὅτι δὲ οὐδέποτε ὑπῆρξαν ἐμφυτευτικὰ τὰ ἄνω κτήματα, οὔτε ἐμφυτευτὴς ὁ Γ. Νικας ἀποδεικνύεται ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων εὑρισκομένων εἰς τὴν σχετικὴν δικογραφίαν, ἧς ἐπιμελοῦνται οἱ πρώην Ὑπουργοὶ κ. κ. Α. Στρατηγόπουλος καὶ Φ. Βασιλείου καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Γ. Νίκας προέβη εἰς πώλησιν μέρους τούτων, ὡς οἰκοπέδων.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ Γ. Νίκας κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἐπέτυχε τὴν ἔκδοσιν πρωτοδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἡ πρωτόδικος αὕτη ἀπόφασις ἐφεσιβληθεῖσα ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ἀνετράπη καὶ ἐξηφανίσθη. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἰδίᾳ ἄρχεται τὸ σκάνδαλον.

Ἐνῷ ἀνέμενέ τις εὐλόγως τὴν παῦσιν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ περιέργου τούτου δῆθεν καλλιεργητοῦ καὶ ἐμφυτευτοῦ, πραγματικῶς δ' ἀέργου οἰκοπεδοφάγου, εὑρίσκεται παραδόξως πρὸ νέας ἐπιδρομῆς τούτου κατὰ τῆς κρατικῆς ταύτης περιουσίας, ἀξίας περίπου 80,000,000 δραχμῶν ὑπὸ τὴν εἰδεχθεστέραν αὐτῆς μορφήν. Ἐνήργησε δηλαδὴ τὴν φορὰν ταύτην ἐπιδρομὴν πραγματικὴν οὗτος καὶ ἡ ὄπισθεν τούτου κρυπτομένη συμμορία, διότι ἀσφαλῶς κρύπτονται καὶ ἄλλοι ὄπισθεν τούτου. Οὗτος, σχεδὸν ἀγράμματος, ἦτο τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον, ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ πείσῃ ἐννέα μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ἔστω καὶ Δικτατορικῆς νὰ ἐκδώσωσι Ν. Διάταγμα, ὅπερ καίτοι φαίνεται ἔχον γενικὸν χαρακτῆρα, εἶναι προσωπικὸν κατὰ τὰς πλείστας τῶν διατάξεων, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄνω κτήματα. Τὸ Ν. Διάταγμα τοῦτο εἶναι τὸ ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν τῆς 6 Φεβρουαρίου 1927.

Κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ δεδικασμένον, ὅπερ δεδικασμένον ἐνταῦθα εἶναι ἡ εἰρημένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ὡς συστατικὸν στοιχεῖον, οὔτε τὰ συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα, οὔτε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ τετραγωνικῶς ἀποδεδειγμένον γεγονός, καθ' ὃ ὁ Γ. Νίκας δὲν εἶναι ἐμφυτευτὴς ἢ καλλιεργητὴς καὶ ἀκτήμων γεωργός, οὔτε τὰ ἄνω κτήματα ὑπῆρξάν ποτε ἐμφυτευτικά. Ἰδοὺ δὲ τί λέγουν τὰ σχετικὰ ἄρθρα: "Ἄρθρον 2.... «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐμφυτεύσεως κατὰ τὰς περὶ ἐξαγορᾶς αὐτῆς διατάξεις δὲν περιλαμβάνεται ὡς συστατικὸν στοιχεῖον τὸ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, ἀρκούσης πρὸς κτῆσιν τοῦ ἐμπραγμάτου τούτου δικαιώματος τῆς ἀσκήσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἐμφυτεύσεως ἐπὶ δεκαετίαν μεταξὺ παρόντων καὶ εἰκοσαετίαν μεταξὺ ἀπόντων..». Τὸ δὲ 5 ἄρθρον παραγρ. 6 κελεύει «αἱ ἐξαιρέσεις ἐν γένει ἀκινήτων τῆς ἐξαγορᾶς τῆς ψιλῆς κυριότητος ***ὡς προσλαβόντων καὶ ἄλλην πλὴν τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἰδιότητα, δὲν ἰσχύουσιν ἐπὶ ἀκινήτων εἰς Μονάς, ἐφ' ὧν***

5 ἄρθρον ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὰ ἀνωτέρω οἰκόπεδα ἀξίας 80.000 000 δραχμῶν.

Καὶ κατόπιν τούτου εἶναι εὐεξήγητον πῶς ὁ Νίκας ὁ δῆθεν ἐμφυτευτὴς καὶ ἀκτήμων γεωργός, πραγματικῶς δὲ ὄργανον συμμορίας, κερδίζει δικαστικῶς τὴν φορὰν ταύτην, παρ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τῆς Μονῆς, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας, ὅτι οὗτος οὐδὲν δικαίωμα εἶχεν ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων μὴ ὢν ἄλλο τι παρὰ ἁπλοῦς μισθωτὴς αὐτῶν.

Τὴν ἡμέραν δὲ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ αὐτοῦ φέρεται συντάξας ἀρκετὰ πωλητήρια συμβόλαια ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων χωρὶς συμφώνως καὶ τῷ Ν. Δ. τούτῳ νὰ γίνῃ κύριος τούτων ἀφ' οὗ οὔτε ὡρίσθη οὔτε κατέβαλεν ἀποζημίωσιν. Μία ἀνακριτικὴ ἐπέμβασις θὰ ἔφερεν ἀσφαλῶς εἰς φῶς τὰ ὀνόματα τῶν συμμοριτῶν, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ εἶναι ξένα πρὸς τοὺς ἀναφερομένους ἐν τοῖς συμβολαίοις ἀγοραστὰς τῶν ἄνω κτημάτων.

Καὶ ἤδη ἀφ' ἑαυτοῦ προβάλλει τὸ ἐρώτημα: Εὑρισκόμεθα πρὸ πρωτοφανοῦς σκανδάλου γενομένου ἐν μέσῃ πρωτευούσῃ εἰς βάρος ὀγκώδους κρατικῆς περιουσίας ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους; Βεβαίως, Ναί.

Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι θὰ ἀφεθῶσιν ἀνενόχλητοι Νίκας καὶ Σία νὰ χωνεύσωσι τὴν περιουσίαν ταύτην τὴν ὁποίαν οὐσιαστικῶς ὑπεξήρεσαν μὲ τὰ ἀθεμιτώτερα τῶν μέσων; Πιστεύομεν ὄχι. Ἔχομεν τοὐναντίον τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ λευκὴ ὑμῶν συνείδησις καὶ τὸ θερμὸν διαφέρον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ὅπερ πολλαχῶς ἔχει ἐπιδείξει ἐπ' ἐσχάτων ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Χώρας, θὰ σπεύσῃ μετ' ἀγανακτήσεως νὰ ἀκυρώσῃ, καθ' ὃ ἔχει πλῆρες δικαίωμα, τὰς διατάξεις ἐκείνας τοῦ ἀδίκου καὶ ἁμαρτωλοῦ τούτου Ν. Δ. ἐφ' οὗ ἐστηρίχθησαν τὰ δικαστήρια καὶ ἐξέδωκαν τὴν ὑπὲρ τοῦ Νίκα ἀπόφασιν.

Οὕτω καὶ μόνον κ. κ. Πληρεξούσιοι θὰ ἀποκατασταθῇ τὸ σφαγιασθὲν δίκαιον ἀφ' ἑνός, ἀφ ἑτέρου δὲ θέλει ἱκανοποιηθῇ ἡ φιλοτιμία τῆς Ἐκκλησιας καὶ τὸ δημόσιον αἴσθημα, ἅτινα καιρίως ἐτρώθησαν ἀπὸ τὰ κατορθώματα τῶν ἐπιτηδείων, οἵτινες ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ την καταχθόνιον νομιμοφάνειαν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ κρίσιν Ν. Δ. ὠργίασαν εἰς βάρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἑπομένως κρατικῆς περιουσίας.

Ἀλλὰ δὲν πρόκειται μόνον περὶ τούτου· οἱ ἐπιτήδειοι οὗτοι ὠργίασαν καὶ κατὰ τῶν δικαίων καὶ ἀγώνων προσπαθειῶν τῶν πραγματικῶς ἀκτημόνων καλλιεργητῶν τῆς γῆς, οἵτινες ἔχουσι καθῆκον πρῶτοι νὰ ἐξεγερθῶσι καὶ να διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῶν ἀνηκούστων τούτων μεθόδων τῶν οἰκοπεδοφάγων, οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα δῆθεν τοῦ ἐμφυτευτοῦ καὶ ἀκτήμονος καλλιεργητοῦ κατώρθωσαν νὰ ὑπεξαιρέσωσιν, ὡς ἄνω ἐξετέθη, κολοσσιαίαν ἀκίνητον περιουσίαν καὶ νὰ γίνωσιν ἀπὸ δῆθεν ἐμφυτευταὶ ἐντὸς ὀλίγων ἰδιοκτῆται οἰκοπέδων ἀξίας, οὔτε ὀλίγον, οὔτε πολύ, ὀγδοήκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Τοὺς ἀκτήμονας καλλιεργητὰς ἀνέκαθεν συνεπάθησε καὶ πάντοτε διὰ στοργῆς περιέβαλεν ἡ ἁγία Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ τὰ Μοναστήρια, τὰ σεπτὰ ἐθνικὰ καὶ ἀθάνατα ταῦτα προπύργια τὰ ὁποῖα ἐδικαιοῦντο μεγαλειτέρου σεβασμοῦ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους. Καὶ νῦν δὲν ἀρνεῖται νὰ παρέχῃ εἰς αὐτοὺς πᾶσαν συνδρομὴν εἰς τὴν ἀπόκτησιν ἀναλόγων πρὸς τὰς πραγματικάς των ἀνάγκας στρεμμάτων γῆς, ἅτινα διὰ τῆς ἐντόνου καλλιεργείας ὑπ' αὐτῶν θέλουσι συντελέσει εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν οἰκογενειῶν των.

Ἀλλὰ τοὺς ἀκόπως καὶ δολίως καὶ καταχθονίως προσπαθοῦντας νὰ πλουτήσωσιν εἰς βάρος τῆς πενομένης ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τῶν φιλοπόνων ἀκτημόνων ἐργατῶν τῆς γῆς, λαμβάνων τὴν τιμὴν καταγγέλλω ἐνώπιον ὑμῶν καὶ ἐξαιτοῦμαι ἀπὸ τοὺς γνησίους τοῦ Ἔθνους μου ἐκπροσώπους, ἵνα ἐξαφανίσωσι τοὺς ψευδεῖς τίτλους ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀστικῶν κτημάτων, τοὺς προελθόντας ἐκ δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες ἐστηρίχθησαν εἰς διατάξεις ἰδιοτελῶν Ν. Διαταγμάτων.

Καὶ τῷ τυφλῷ εἶναι δῆλον, ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ὅλου Νομ. Δ/τος τούτου εἶναι ἡ παράγρ. 6 τοῦ ***ἄνευ ἐξαιρέσεως ἀσκεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγορᾶς...»***

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΞ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τὸ ἀναθεωρηθὲν Βιβλίον Προσευχῶν ἐνώπιον τῆς Μ. Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως. Τὸ Ἀγγλοκαθολικὸν Συνέδριον.

Την παρελθοῦσαν Τρίτην 5 τρέχοντος συνῆλθεν ἡ μεγάλη Ἐκκλησιαστικὴ Συνέλευσις (Church Assembly), ἐκ τῆς ψήφου τῆς ὁποίας ἐξηρτᾶτο ἡ ἀποδοχὴ ἢ μη τοῦ ἀναθεωρηθέντος Βιβλίου Προσευχῶν. Ἡ Συνέλευσις αὕτη ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Ἀρχιεπισκόπων και Ἐπισκόπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ Κλήρου καὶ τῶν πιστῶν ὅλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν καὶ διατελοῦσα ὑπὸ την προεδρείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας διεκρίθη διὰ την ζωηρότητα τῶν συζητήσεων καὶ τὸ πολυάριθμον αὐτῆς, καθ' ὅσον ἐκτὸς ἐκείνων, οἵτινες ἀσφυκτικῶς ἐπλήρωσαν τὴν αἴθουσαν τοῦ Westminster, πλῆθος πολὺ ὑπελειφθη μὴ δυνηθὲν λόγῳ ἐλλείψεως χωρου να παραστῇ. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν συζητήσεων κατέστη δῆλον ὅτι ἡ πλειονότης ἔρρεπεν ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἀναθεωρηθέντος Βιβλίου, μολονότι καὶ οἱ ἀντίθετοι κατέβαλον πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως μεταβάλωσι τὰς διαθέσεις τῆς Συνελεύσεως και δημιουργήσωσιν ἀτμόσφαιραν δυσμενῆ διὰ τὸ τροποποιηθὲν Βιβλίον. Μεταξὺ τῶν τελευταίων διεκρίθησαν Ἐπίσκοποί τινες, ὡς ὁ τοῦ Exeter, ὁ τοῦ Norwich καὶ κατώτεροι κληρικοί, ἰδίως δὲ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, ὅστις μετὰ πλείστου ἐνδιαφέροντος παρακολουθήσας καὶ συζητήσας ἐπετέθη δριμύτατα κατὰ τοῦ ἀναθεωρηθέντος Βιβλίου Προσευχῶν καὶ ἐζήτησε τὴν μὴ ἀποδοχὴν αὐτοῦ

διότι, εἶπε, τοῦτο θὰ δημιουργήσῃ ἀταξίαν καὶ ἀναστάτωσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντὶ τῆς εἰρήνης καὶ πειθαρχίας, ἣν ἐπιδιώκουσιν οἱ πρωτεργάται τῆς μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ. Παρ' ὅλα ταῦτα μετὰ διήμερον συζήτησιν γενομένης ψηφοφορίας ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Βιβλίου διὰ μεγάλης πλειοψηφίας. Ὑπὲρ αὐτῆς ἐψήφισαν 34 ἐπίσκοποι, 253 κατώτεροι κληρικοὶ καὶ 230 λαϊκοὶ ἀντιπρόσωποι· κατ' αὐτῆς 4 ἐπίσκοποι, 37 κατώτεροι κληρικοὶ καὶ 92 λαϊκοὶ ἀντιπρόσωποι. Ἤδη τὸ ἀναθεωρηθὲν Βιβλίον πρόκειται νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις μὴ δικαιουμένη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ Βιβλίου καὶ νὰ συζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, θὰ ἀποφανθῇ ἁπλῶς ἂν δέον νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ τροποποίησις ἢ οὔ. Ἡ ἀπόφασις ὅμως τῆς Βουλῆς θεωρεῖται τυπικὴ καὶ πλέον ἡ καταφατική. Καὶ οὕτω θεωρεῖται λῆξαν σχεδὸν τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Βιβλίου Προσευχῶν, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα ἐν συγκινήσει διετήρει κλῆρον καὶ λαὸν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Η νίκη εὐλόγως θεωρεῖται ὡς ἀνήκουσα εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας, εἰς τὸν ὁποῖον εξεφράσθησαν αἱ εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη ἁπάσης τῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν λεπτότητα, ἀμεροληψίαν καὶ εἰλικρίνειαν, μεθ' ὧν διηύθυνε τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀντίθετος μερὶς ἐξεδήλωσε διὰ τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Norwich τὸν θαυμασμὸν αὐτῆς πρὸς τὸν Πρωθιεράρχην τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις, ὡς εἶπεν ὁ προμνησθεὶς Ἐπίσκοπος, ἐκέρδισε τὰς καρδίας ὄχι μόνον τῶν νικητῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἡττημένων. Ὑπῆρξεν, εἶπεν, ἀπολύτως εἰλικρινής, ἀμερόληπτος καὶ διακριτικὸς πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως.

*

Ὡς εἶχον προαναγγείλῃ εν τῇ Ἀλβερτείῳ αἰθούσῃ τοῦ Λονδίνου συνῆλθε τὸ Ἀγγλοκαθολικὸν Συνέδριον τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου παραταθεῖσαι μέχρι τῆς χθὲς ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐμβάθυνσιν τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας. Περὶ τὰς 8000 μέλη τοῦ Σωματείου, ὅπερ ὠργάνωσε τὸ Συνέδριον, παρηκολούθησαν τὰς ἐργασίας αὐτοῦ διεξαχθείσας ἐν ἀπολύτῳ τάξει καὶ ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐπεισοδίου. Ὡς εἶχεν ἐπανειλημμένως διατυπωθῇ καὶ διὰ τοῦ τύπου ἐξαγγελθῇ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ἦτο ἡ ἔξαρσις τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ ἡ ἀναζωπύρωσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν πιστῶν. Καὶ τὸ Συνέδριον φαίνεται ὅτι ἐπέτυχεν ἀπολύτως τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωχθέντα σκοπόν. Οἱ πιστοί, οἵτινες κατεπλημμύριζον τὴν εὐρυχωροτάτην αἴθουσαν, ἐν κατανύξει προσήρχοντο καὶ μετ' εὐλαβείας ἠκροῶντο τῶν διαφόρων ῥητόρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μετέχοντες ἀπλήστως τῆς πνευματικῆς πανδαισίας καὶ τῆς ὑπερτάτης μυσταγωγίας, ἣν χάριν αὐτῶν πάνυ προφρόνως παρεσκεύασαν οἱ θρησκευτικοὶ ἡγήτορες αὐτῶν. Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερματὸς ὡς ἐπίσημος ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προσεκλήθη ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Συνέδριον καὶ εὐλογήσῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ. Ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ, συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ χαράσσοντος τὰς γράμμας ταύτας, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀνθρωποθαλάσσης ἐκείνης τοῦ Συνεδρίου προυκάλεσεν ἐνθουσιασμὸν ἀπερίγραπτον. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες γονυκλινεῖς ἐδέχθησαν τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, παρατεταμένα δὲ χειροκροτήματα καὶ οὐρανομήκεις ζητωκραυγαὶ διεδέχθησαν τοὺς λόγους τοῦ προεδρεύοντος Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου τοῦ Nassan τῶν Δυτ. Ἰνδιῶν, εὐχαριστήσαντος τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην διὰ τὴν τιμήν, ἥτις προσεγένετο εἰς τὸ συνέδριον διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θυατείρων κατὰ παράκλησιν τοῦ προεδρεύοντος λαβὼν τὸν λόγον ἐν μέσῳ ζητωκραυγῶν καὶ χειροκροτημάτων κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προσκλήσει εἰς τὸ Συνέδριον, τοῦ ὁποίου τὰς ἐργασίας καὶ τὴν ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ δημιουργηθεῖσαν κίνησιν μετ' ἐνδιαφέροντος ζωηροῦ, ὡς εἶπε, παρηκολούθησε καὶ ἐξ ἰδίας ἀτομικῆς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καθῆκον ἔχων νὰ ᾖ ἐνήμερος πάσης κινήσεως ἀφορώσης τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ, εἶτα δὲ εἶπέ τινα σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὸ θέμα περὶ ὃ ἐστράφησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου. «Ἐφ' ὅσον, εἶπεν, ἠδυνήθην νὰ παρακολουθήσω διὰ τοῦ τύπου τὰς ἐργασίας ὑμῶν αἱ ἀντιλήψεις ὑμῶν περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας, γενικῶς εἰπεῖν, ἀκολουθοῦσι τὴν κατεύθυνσιν, ἣν ἐχάραξεν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Δὲν ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ ἀποκρύψω τοῦτο ὅτι: ἐν ᾧ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπονέμει τιμὴν καὶ λατρείαν εἰς τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐκδηλοῖ τὰ συναισθήματα ταῦτα εἰς πᾶσαν παρουσιαζομένην περίστασιν, δὲν ἀπεργάζεται ὅμως τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν ἀντικείμενον ἰδίας ad hoc λατρείας, οὔτε ἔχει ἰδιαιτέρας ἀκολουθίας καὶ εὐχὰς ἀποτελούσας (κεχωρισμένως ἀπὸ τῆς θείας λειτουργίας) ἰδίαν αὐτοτελῆ ἱερουργίαν, ὅπερ γίνεται ἀλλαχοῦ. Βεβαίως, εἶπε, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ φυλάσσονται ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ πρὸς κοινωνίαν τῶν ἀσθενῶν καὶ

τιμῶνται καὶ λατρεύονται, οὐδέποτε ὅμως ἐν ἰδίαις ἀκολουθίαις προβάλλουσι τοῖς πιστοῖς πρὸς λατρείαν, οὔτε δὲ καὶ ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἰδιαιτέρα ἀκολουθία τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν (κεχωρισμένη τῆς θείας λειτουργίας)...·. Τὴν ἀντίληψιν, εἶπε, ταύτην τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν πάντες ὅσοι ἐνθυμοῦνται τὸ ὑπὸ τοῦ Βικεντίου τοῦ Λειρίνης λεχθὲν «id teneamus quod semper, quod ubique quod ab omnibus creditum est». Οἱ λόγοι τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἱεράρχου ἐν κατακλεῖδι εὐξαμένου ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, μετὰ ζωηροτάτων ἐπευφημιῶν ἐχαιρετίσθησαν. Ἐπίσκοποι καὶ κληρικοὶ κατώτεροι προσῆλθον καὶ ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἐνθουσιώδης θρησκευτικὸς ὕμνος ὑφ' ὅλου τοῦ ἀκροατηρίου ψαλλόμενος ἐδόνησε τὴν ἀπέραντον καὶ ἐπιβλητικωτάτην αἴθουσαν τοῦ Συνεδρίου.

Λονδῖνον 25 Ἰουνίου 1927

† Ὁ Μ. Ἀρχιμανδρ. ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ *

Ἐξαίρων τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς παιδείας ὁ δ Funk—Brentano ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ «Ὁ πολιτισμὸς καὶ οἱ νόμοι του», γράφει ὅτι τὰ ἔθνη θὰ σωθῶσι μόνον τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θ' ἀποκτήσωσιν ἀρκετὰ φῶτα διὰ νὰ μορφώσωσι καλῶς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Ἀλλ' ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ σωτηρία ἑνὸς ἔθνους εἶνε ἔργον μόνης τῆς παιδείας; Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ παιδεία ἐπιτελεῖ σπουδαῖον ὄντως ἔργον, ὅταν ἐμφορῆται ἀρχῶν ὑγιῶν καὶ δὲν παραγνωρίζῃ θεμελιώδεις ἀληθείας ἀναποσπάστους ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Ὁ ἄνθρωπος ὡς δημιούργημα θεῖον ἕλκεται ἀκαταμαχήτως ὑπὸ τῶν μεγάλων ἱστορικῶν μορφῶν, ὧν ὁ βίος εἶνε ἡ πραγμάτωσις τῆς ψυχικῆς ἀρετῆς καὶ πάντων τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τῆς καρδίας. Ἡ καλλιέργεια τῶν αἰσθημάτων τούτων δύναται μὲν νὰ διενεργῆται καὶ δι' ἀρτίων παιδαγωγικῶν νόμων, ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι δὲν ἔχουσι τὴν μυστηριώδη ἰσχὺν νὰ κρούωσι τὰς βαθυτέρας ψυχικὰς χορδάς, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ χριστιανικὴ θρησκεία. Κατ' ἀναλογίαν λοιπὸν λέγομεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν θὰ δυνηθῇ τὴν μεγάλην κοινωνικὴν αὐτῆς σημασίαν νὰ ἐμφανίσῃ ἐνεργὸν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θ' ἀποκτήσῃ τὰ κατάλληλα μέσα ὅπως διὰ τῆς συστηματικῆς διαμορφώσεως γνησίων ἐκκλησιαστικῶν ποιμένων διαχέῃ ἄπλετον τὸ φῶς τὸ τῆς χριστιανικῆς γνώσεως καὶ ἀγάπης.

Ὅτε ἀνελαμβάνομεν τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κερκύρας ἀντικρύσαμεν ἀδιαφορίαν τινὰ καὶ ἀντίδρασιν ἐκδηλωθεῖσαν ἐχθρικώτατα διὰ τῆς διασπορᾶς παντοίων ζιζανίων καὶ ψευδολογημάτων. Τὸ λεγόμενον πνεῦμα τοῦ αἰῶνος δὲν ἠδύνατο νὰ νοήσῃ ἵδρυσιν Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἐν ᾧ μάλιστα χρόνῳ τὰ μὲν ἐκκλησιαστικὰ ἐλαχίστης προσοχῆς κρίνονται ἄξια, ὁ δὲ κλῆρος εὑρίσκεται ἐν τῇ γνωστῇ καταστάσει, ἀδυνατῶν νὰ ἐπιτύχῃ ὅ,τι καὶ οἱ ταπεινότεροι ἐπαγγελματίαι ἐπέτυχον παρὰ τοῦ κράτους. Ἀλλ' ἡ διαμόρφωσις κλήρου δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὸ ζωτικώτατον τῶν ζητημάτων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Ἡ διαμόρφωσις ποιμένων εἶνε καὶ κοινωνικῆς σημασίας οὐχὶ τυχούσης ἐφ' ὅσον ἡ κοινωνία αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς ἠθικῆς τάξεως καὶ εὐρυθμίας τῆς προαγούσης αὐτήν, καὶ ἀποστρέφεται τὴν ἀνατροπὴν καὶ τὸν καταλακτισμὸν τῶν πάντων, τὸν ὁποῖον εἰσηγοῦνται οἱ ἐπαγγελλόμενοι τὴν κοινωνικὴν ἀνασύνθεσιν ἐπὶ βάσεων μᾶλλον δῆθεν δικαίων.

Ἡ περιύβρισις καὶ ἡ περιφρόνησις τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας πᾶν ἄλλο δύναται νὰ εἶνε ἢ ἀναδημιουργία. Ὅ,τι προσφέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ θρησκεία διὰ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο οὐδεμία ἐπιστήμη ἀνθρωπίνη δύναται ν' ἀναπληρώσῃ. Παρατηροῦμεν δ' ἐκ πείρας τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς ψυχικῆς ἱκανοποιήσεως διὰ τῆς θρησκείας βαίνει κατ' εὐθὺν λόγον τῆς παμμεροῦς τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιστημῶν ἐπιδόσεως. Ὅσῳ δὲ τὰ ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἀρτιώτερα ἠθικῶς, πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς, τόσῳ ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς θρησκείας εἶνε ἐπὶ μᾶλλον ἁπτὴ ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ. Εὔρυθμος βίος κοινωνικὸς δύναται νὰ νοηθῇ μόνος ὁ ἐμπνεόμενος ὑπὸ ὑπερτέρων πνευματικῶν ἰδεωδῶν. Τῶν ὑπερτέρων πνευματικῶν ἰδεωδῶν μυσταγωγὸς εἶνε ὁ Χριστιανισμός, καθὼς ἡ ἱστορικὴ πεῖρα τῶν αἰώνων ἐπιμαρτυρεῖ. Εἶνε ἄρα ἐπιτετραμμένον τοιαύτη θρησκεία, ὑψίστην σημασίαν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἔχουσα, νὰ μὴ ἐκπροσωπῆται ὑπὸ τῶν ἀρίστων ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς; Ἀνάγκη ποιμένων κατὰ τὸ ἠθικὸν ἰδεῶδες τοῦ Καλοῦ Ποιμένος, ὅπως ἐπακολουθήσωσι τὰ πρόβατα.

Συνήθως εἰς τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς προσέρχονται ἵνα μαθητεύσωσι μαθηταὶ ὄχι μόνον πάντη ἀνόμοιοι

---

* Ἐξ ἐκθέσεως ὑποβληθείσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας.

κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἕξεις καὶ τὴν οἰκογενειακὴν ἀγωγήν. Παρετήρησα ὅμως ὅτι τοὺς εἰς τὴν Ἱερατ. Σχολὴν προσελθόντας διακρίνει σχεδὸν πάντας ἡ ἀγάπη καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς πρὸς τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς. Τὸ ψυχικὸν τοῦτο στοιχεῖον εἶνε πολύτιμον, ἐστηρίχθημεν δὲ κυρίως ἐπ' αὐτοῦ, ἐπιζητήσαντες ὅπως ὄχι ἁπλῶς διατηρηθῇ, ἀλλὰ καὶ ὅπως καταστῇ ἔτι μᾶλλον ἐνσυνείδητον. Ὅθεν διακρίνομεν ἀνὰ μέσον τῆς ***οὐσιώδους ἢ γενικῆς ἀγωγῆς*** καὶ τῆς ***ἐπαγγελματικῆς ἀγωγῆς***.

***

Ἡ οὐσιώδης ἀγωγὴ σκοπεῖ ὅπως μεταμορφώσῃ εἰς ***ἄνθρωπον*** τὸν παιδαγωγούμενον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐπαγέλματος τὸ ὁποῖον ἀργότερον θὰ ἐκλέξῃ οὗτος. Ἡ γενικὴ αὕτη ἀγωγὴ ἐπωφελεῖται κυρίως καὶ πρωτίστως τῶν ἐξόχων διδαγμάτων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας· διότι ἡ θρησκεία αὕτη ὡς ὅρον ἐπιτυχίας τῆς ἀνθρωπίνης ἀνυψώσεως θέτει τὴν ἐσωτερικὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἀτόμου, τὴν ἀνάπλασιν τῆς καρδίας, ἡ ὁποία εἶνε τὸ κέντρον καὶ ἡ πηγὴ τῶν ἀνθρωπίνων διαλογισμῶν. Ἐν τῇ νεανικῇ καρδίᾳ ὑφίστανται δυνάμει τόσον οἱ εὐγενεῖς, ὅσον καὶ οἱ πονηροὶ διαλογισμοί. Τὸ πρώτιστον δὲ ἔργον τῆς ἀγωγῆς εἶνε ἡ ἐπιμελὴς καλλιέργεια πασῶν τῶν ἀγαθῶν τάσεων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, διότι οὕτω μόνον ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν καὶ τὴν οὐσίαν τῆς προσωπικότητός του.

Γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη ἀντίκειται εἰς τὰς σημερινὰς λεγομένας νεωτεριστικὰς τάσεις ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει. Εἶνε ὅμως ἀρκετὰ ἕωλοι αἱ τάσεις αὗται. Διότι ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ὁ Rousseau καὶ ἀκολούθως ὁ Kant ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ πρέπει ν' ἀρχίζῃ μόνον ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας καὶ οὐχὶ ἐνωρίτερον. Διότι ἀπὸ τῆς ἡλικίας ταύτης ἡ νόησις τοῦ παιδὸς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων. Τὴν ἄποψιν ταύτην δικαιολογεῖ ἐν τῷ ἔργῳ του Rousseau penseur ὁ ἀκαδημαϊκὰς Em. Faguet, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία θὰ ἦτο ὅλως μηχανικὴ καὶ οὐδὲν ἴχνος θὰ καταλίπῃ, ἐὰν ἡ νόησις καὶ ἡ βούλησις τοῦ παιδὸς δὲν ὑποβοηθῶσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν ταύτην. Ἀλλ' αἱ ἀπόψεις αὗται δὲν εἶνε ὀρθαί. Διότι ὁ ἄνθρωπος εἶνε φύσει θρησκευτικός, διαισθανόμενος ὅτι πᾶν τὸ εὐγενὲς ἐν ἑαυτῷ ἔχει σπαρῇ ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ θείου Δημιουργοῦ· σχετίζει δὲ τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ αἰσθάνεται ὅτι ἡ εὐγενεστέρα καὶ ἀληθὴς ἐλευθερία εἶνε ἡ πηγάζουσα ἐκ τοῦ ἠθικοῦ νόμου τοῦ μαρτυρουμένου ὑπὸ τῆς συνειδήσεως. Ἐπιμελεῖς πειραματικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τῆς ἰδέας, ἣν ἔχει περὶ τοῦ Θεοῦ ὁ παῖς διεπίστωσαν, ὅτι οὗτος φέρει ἔμφυτον τὴν θρησκευτικότητα καὶ ὅτι ἐνωρίτατα ἀναβλύζει ἐκ τῆς παιδικῆς καρδίας ἡ ἰδέα περὶ τοῦ Θεοῦ. Ἡ νόησις καὶ ἡ βούλησις ἀκολούθως, εὐστόχως διαπαιδαγωγούμεναι, συντελοῦσιν ὥστε ἡ ἰδέα ἐκείνη ν' ἀποκτήσῃ τὴν πρέπουσαν συνείδησιν καὶ ν' ἀποβάλῃ τὰς πλάνας τῆς παιδικῆς φαντασίας, ἡ ὁποία εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἀναπτύσσεται. Εἶνε ἀξιοσπούδαστοι αἱ πειραματικαὶ παρατηρήσεις τοῦ H. Clavier αἱ γενόμεναι εἰς μαθητὰς τῶν σχολείων τῆς Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα οὗτος κατέληξε, περιληφθέντα ἐν τῷ ἐσχάτως ἐκθοθέντι βιβλίῳ, L' idée de Dieu chez l' enfaut. Ἡ φυσικὴ θρησκευτικότης τοῦ παιδὸς εἶνε τόσῳ ἰσχυρὰ ὥστε ἀποτελεῖ δυναμικὴν ἐνέργειαν πλήρη ζωῆς καὶ κινήσεως. Ἔχει τὰς ρίζας της βαθέως εἰς τὸ αἴσθημα, τοῦ ὁποίου τὸ χαῶδες ἀναπλάττει εἰς ὀργανικὸν σύνολον ἐξόχως ἐνηρμονισμένον. Ἡ τοιαύτη δ' ἐναρμόνιος ἀνάπτυξις τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων ἐκφαίνεται ἐναργῶς ἐν τῇ ζωῇ ἐκείνῃ, ἣν ἐπιστέφει ἡ αἴγλη τῶν παντοίων ἀρετῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ εὐγένεια τῆς νεανικῆς ἰδεολογίας ἀποκτᾷ κατευθύνσεις καὶ συνείδησιν. Ἐνῷ δ' ἡ θρησκευτικότης διαπλάττει χαρακτῆρας, εἶνε ἅμα καὶ ἡ πηγὴ παντὸς ἠθικοῦ ἰδεώδους. Ὅσῳ δὲ τὸ ἠθικὸν ἰδεῶδες εἶνε εὐγενέστερον, τόσῳ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀνατάσεως τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἶναι μᾶλλον ἀποτελεσματική. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕστερον ἠθικὸν ἰδεῶδες εἶνε ὁ Θεός, παρατηροῦμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἐσημείου πρόοδον καὶ ἀνήρχετο ὑψηλότερον, ὁσάκις διὰ τῆς καθαρᾶς φιλοσοφικῆς διανοήσεως προσήγγιζε πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς θεότητος καὶ ἀπέκτα φωτεινοτέραν ἔννοιαν περὶ αὐτῆς. Οὕτω διὰ μακρᾶς ἱστορικῆς διαδρομῆς αἰώνων ὅλων, ἐν μέσῳ πτώσεων καὶ ἀνορθώσεων, καταστροφῶν καὶ ἀνασυνθέσεων, ἔφθασεν εἰς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶδε σεσαρκωμένον τὸν Θεῖον Λόγον, καὶ τὸ τέλειον ἀπαύγασμα τοῦ Θεοῦ Πατρὸς προβαλλόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς τὸ ἀνυπέρβλητον ζῶν ἰδεῶδες, πρὸς ὃ δέον νὰ ρυθμίζηται ἡ ἠθικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅ,τι παρατηροῦμεν ἐν τῇ ἱστορικῇ ἀνελίξει τῆς ἀνθρωπότητος συνόλως λαμβανομένης, τοιοῦτό τι παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἄτομα. Ὅσῳ ὁ ἠθικὸς νόμος προβαίνει κυριαρχῶν ἑκάστου ἀτόμου, τόσῳ ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τούτου προσλαμβάνει ἔννοιαν ὑψηλοτέραν. Ποῦ δὲ ἀλλαχοῦ ὁ παῖς δύναται νὰ εὕρῃ ἰδεῶδες ὡραιότερον, εὐγενέστερον, ζωτικώτε-

ρον, ἢ εἰς τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης, τὸν Θεὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν φωνὴν ἀκούει ἐν τῇ καρδίᾳ του;

Ὑπάρχει λοιπὸν ἐν τῇ παιδικῇ καρδίᾳ θεῖος θησαυρός, ὁ ὁποῖος δέον νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν ἐκτίμησιν. Ἡ νεαρὰ ἡλικία—γράφει ὁ Naville—ζητεῖ ν' ἁπλώσῃ τὰς πτέρυγάς της διὰ πτῆσιν ὑψηλήν. Τὴν πτῆσιν ταύτην πρέπει νὰ πηδαλιουχήσωμεν καὶ νὰ κατευθύνωμεν εἰς σφαίρας ὑπερτέρας. Ἐὰν ἀρνηθῆτε εἰς τὸν παῖδα τοὺς οὐρανίους ὁρίζοντας, κόπτετε τὰς πτέρυγάς του καὶ δὲν τὸν ἀνυψώνετε, ἀλλὰ τὸν συντρίβετε. Καὶ ὄντως οἱ διασημότεροι τῶν παιδαγωγῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων μέχρι τοῦ Ziegler, τοῦ Bovet, τοῦ Pratt, τοῦ Claparéde, ὁ ὁποῖος πρό τινος ἐπεσκέφθη ἡμᾶς, διακηρύττουσιν ὅτι ἡ ἄθεος ἀγωγὴ δὲν εἶνε μόνον τυφλή, ἀλλὰ καὶ ἀθέμιτος. Εἶνε τυφλή, διότι παραγνωρίζει ἀναμφισβήτητα γεγονότα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς συνυφασμένα μετὰ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ εἶνε ἀθέμιτος, διότι διαστρεβλώνει τὴν φυσικὴν κατάστασιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὑποθάλπουσα πᾶν τὸ ποταπὸν ἐν τῇ αἰσθήσει καὶ ἐπεισάγουσα παχυλὸν ὑλισμόν, ὁ ὁποῖος μεταβάλλει τὴν κοινωνικὴν κονίστραν εἰς θέατρον τῆς μᾶλλον φρικτῆς καὶ χυδαίας διαπάλης. Ἡ ἔμφυτος θρησκευτικότης εἶνε, τρόπον τινά, ἡ δᾲς ἡ προηγουμένη καὶ φωτίζουσα τὸ ἔργον τῆς ἀγωγῆς. Ἀληθὴς ἀγωγὴ εἶναι ἡ ἐξευγενίζουσα τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν διὰ τοῦ καταλλήλου χειρισμοῦ τῶν ἐμφύτων ἀρετῶν αὐτῆς. Αἱ ἔμφυτοι ἀρεταὶ εἶνε τὸ ἐχέγγυον τῆς ἀναδείξεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἐξέχουσαν ἠθικὴν προσωπικότητα. Καὶ τούτου ἕνεκα ἡ οὐσία πάσης ἀγωγῆς ἀνάγκη νὰ καταυγάζηται ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς θεότητος. Εἰδικῶς δὲ αἱ γενικαὶ αὗται ἀρχαὶ πρέπει νὰ εἶναι ἡ φαεινὴ κρηπὶς τοῦ ἔργου πάσης Ἱερατικῆς Σχολῆς. Διότι τὸ οὐσιῶδες τοῦ σκοποῦ τούτων εἶναι ἡ πλήρης, κατὰ τὸ δυνατόν, προσαρμογὴ τῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν πρὸς τὸ ὕψος τῆς διακονίας, δι' ἣν συντόνως προπαρασκευάζονται. Ἡ ἐπίγνωσις τῆς διακονίας θὰ ἱκανώσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἔμπρακτον ἐν τῷ βίῳ των ἐφαρμογὴν τῶν ποιμαντικῶν ἀρετῶν καὶ εἰς τὴν μετάδοσιν τοῦ οὐρανίου φωτὸς τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

Ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις διὰ τῆς μεταδόσεως ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων ἀποτελεῖ τὸν ἕτερον παράγοντα τῆς ἀγωγῆς, ἤτοι τὴν ***ἐπαγγελματικὴν ἀγωγήν.*** Ἐπιζητοῦμεν ὅπως αὕτη ἔχῃ χαρακτῆρα τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ καταστρέφηται ἡ ἰδιαιτέρα ἑκάστου ἀτόμου κλῆσις. Διότι νομίζομεν ὅτι δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ συμπνίγωμεν τὴν κλῆσιν ἀτόμου τινὸς καὶ νὰ ζητῶμεν τὴν ἐκρίζωσιν ἰδιαιτέρων τινῶν ψυχικῶν ἱκανοτήτων. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀγωγὴ διενεργεῖται οὕτως, ὥστε ὁ παῖς νὰ ἐννοήσῃ καλῶς τὴν ἀληθῆ κλῆσίν του καὶ νὰ βλέπῃ ταύτην ὑπὸ τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς γενικῆς ἀγωγῆς. Κλῆσις ἐκβιαζομένη ὅπως ὑποκατασταθῇ ὑπὸ ξένης πρὸς αὐτὴν διακονίας ἢ ἐπαγγέλματος, δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ σπουδαῖόν τι. Ἐφοδιάζομεν μὲν τὸ ἄτομον δι' ἑνὸς πτυχίου, ἀλλὰ δημιουργοῦμεν ἐπαγγελματίας τῆς ἀνάγκης, ἐπιτελοῦντας ἔργον ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸν χαρακτῆρα, πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ πρὸς τὴν προδιάθεσιν αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ θέλομεν τὴν ἀνάδειξιν χαρακτήρων εὐγενῶν τόσῳ διὰ τὸ ὑπούργημα τῆς ποιμαντορίας, ὅσῳ καὶ διὰ τὸ ἐξαίρετον ἔργον τοῦ διδασκάλου, ἐπιβάλλεται ἡ εἰλικρινὴς ἐνίσχυσις τῆς ἀληθοῦς τοῦ ἀτόμου κλήσεως, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται διὰ καταλλήλου χειραγωγίας. Σημειοῦμεν εὐχαρίστως, ὅτι πάντας σχεδὸν τοὺς ἡμετέρους μαθητὰς διακρίνει ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον καλοῦνται, διὸ καὶ ἡ ἐπίδοσις αὐτῶν ἀπό τε ἀπόψεως ἤθους καὶ γνώσεων εἶνε ἀξιοπαρατήρητος.

Ἡ πεῖρα καὶ ἡ παρατήρησις ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν διδαγμάτων τῆς παιδαγωγικῆς εἶνε πολύτιμοι ὁδηγοὶ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἄλλως τε παρακολουθεῖ ἐπισταμένως καὶ τὴν ἀνέλιξιν τῶν νέων τάσεων ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει. Εἶνε γνωσταὶ αἱ τάσεις αὗται. Ἐπιζητεῖται ὅπως μὴ ἀρκούμεθα εἰς τὴν διάπτυξιν μόνον θεωριῶν ἐν πολλοῖς ἀκαταλήπτων, ἀλλὰ φέρωμεν τὸν μαθητὴν εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν πραγμάτων. Ἡ ἄμεσος τῶν πραγμάτων γνῶσις ὑποβοηθεῖ τὴν αὐτενέργειαν τοῦ παιδός, εἰς τὴν ὁποίαν σπουδαίως πρέπει νὰ στρέφωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν. Διότι ἡ ἀγωγὴ δὲν σκοπεῖ μόνον νὰ μεταδώσῃ ποσόν τι ἑτοίμων γνώσεων, ἀλλὰ καὶ ν' ἀναδείξῃ τοὺς μορφουμένους ἱκανοὺς ὅπως καὶ μόνοι διὰ τῆς παρατηρήσεως ἐκζητῶσι καὶ ἐκμανθάνωσι. Μεταδίδοντες ἑτοίμους γνώσεις μεταβάλλομεν εἰς παθητικὸν ὄργανον τὸν παῖδα ἐθιζόμενον μόνον νὰ διακρατῇ τὸ διδαχθέν. Χειραγωγοῦντες ὅμως αὐτὸν εἰς τὴν αὐτενέργειαν, ἀναγκάζομεν αὐτὸν ἵνα ἐφευρίσκῃ. Πρέπει νὰ ἐφευρίσκωμεν διὰ νὰ εἴμεθα πλούσιοι, τονίζει ὁ Duhamel. Ἡμέρα κενὴ ἐφευρέσεως δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐπαναπαύῃ. Διὰ καταλλήλου ἀγωγῆς ζωογονοῦντες τὴν φυσικὴν περιέργειαν τοῦ παιδός, ἀναπτύσσομεν τὴν ὄρεξιν, τὴν ἀνάγκην τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ ἐγκεντρίσωμεν ἐν αὐτῷ. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ παῖς ἀναδεικνύει τὰς ἰδιαιτέρας πνευματικάς του δυνάμεις.

Ὁ περίφημος Διευθυντὴς τοῦ κολλεγίου τῆς Oundle, Sanderson, ἐνόμισεν ὅτι ἐπετύγχανε καλύτερον τοῦ σκοποῦ τούτου, περιορίζων εἰς τὸ ἐλάχιστον τὸν ἀριθμὸν τῶν τάξεων καὶ ἐπαυξάνων τὰ ὄργανα τῆς ἐργασίας, βιβλιοθήκας, ἐργαστήρια χημείας, καλλιτεχνίας κλπ. Ἡ παιδαγωγικὴ μέθοδος τοῦ Sanderson στηρίζεται εἰς τὴν πλήρη τοῦ μαθητοῦ ἐλευθερίαν. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐκληφθῇ ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ μαθητὴς θὰ εἶνε ἐλεύθερος νὰ ἐργασθῇ ἢ νὰ μὴ ἐργασθῇ. Ἐπειδὴ εἰς πάντα κλάδον ἀνθρωπίνης γνώσεως ὁ παῖς δύναται νὰ εὕρῃ τὰ προκαλοῦντα ἰδιαιτέρως τὸ διαφέρον του, πρέπει νὰ εἶνε ἐλεύθερος ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἐργασίας του, ἡ ὁποία οὕτω ἐπὶ μᾶλλον φαιδρύνει αὐτόν. Δὲν ὑπάρχει μαθητὴς ἀμβλὺς τὸν νοῦν, ἰσχυρίζεται ὁ Sanderson, ἀπόκειται δὲ εἰς τὸ σχολεῖον νὰ διανοίγῃ ἐνώπιον τῶν μαθητῶν πάντας τοὺς ὁρίζοντας τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ τὰς ἰδιαιτέρας ἱκανότητας ἑνὸς ἑκάστου ὄχι διὰ τῶν λόγων, ἀλλὰ διὰ τῆς σιωπῆς, ὄχι διὰ τῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ διὰ τῆς παρατηρήσεως, ὄχι διὰ τῆς ἀγερώχου αὐθεντίας, ἀλλὰ διὰ τοῦ ταπεινοῦ ἤθους. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ κολλεγίου τῆς Oundle ἐπεχείρησε νὰ δημιουργήσῃ ἐν τῷ σχολείῳ του ναὸν σιωπῆς, εἶδος αἰθούσης καλλιτεχνικῶς διηυθετημένης, ἔχοντα ὡς θυσιαστήριον τὸ θρησκευτικὸν ἦθος, καὶ μουσεῖον τὸν πλοῦτον τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦσι τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως. Αἴθουσαι μαθημάτων, ἕδραι, θρανία κ. τ. τ. ἦσαν περιττὰ εἰς τὸ ἄτυλον ἐκεῖνο τῆς μονήρους σκέψεως, τὸ Anthropoeum, ὅπως τὸ ὠνόμαζε, τὴν ψυχὴν τοῦ σχολείου, the making of man. Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος βεβαίως ἡ κριτικὴ ἀνάλυσις τῆς μεθόδου ταύτης, ὅσον καὶ τοῦ συστήματος τοῦ Παύλου Geheel, ἱδρυτοῦ τῆς ἐλευθέρας σχολικῆς κοινότητος τῆς Odenwald. Περὶ τούτου ὁ βουλόμενος δύναται νὰ συμβουλευθῇ τὴν σχετικὴν μονογραφίαν τῆς καθηγητρίας Ἐλισσάβετ Huguenin.

Τὸ νέον σχολεῖον ἀπαιτεῖ ὅπως ὁ διδάσκαλος μόνον ἐμπνέῃ, συμβουλεύῃ, χειραγωγῇ. Δὲν πρέπει οὗτος νὰ ἐπιδρᾷ, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετῇ. Ὀφείλει νὰ μὴ προκαλῇ τὸν φόβον, ἀλλὰ νὰ παρίσταται συνήγορος. Νὰ μὴ βασιλεύῃ διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ γοήτρου. Ἐκ τῶν τάσεων τούτων προκύπτει διττὸν ἀγαθὸν καὶ ὑπὲρ τοῦ διδασκάλου καὶ ὑπὲρ τοῦ μαθητοῦ. Ἀμφότεροι ἐλευθεροῦνται. Ἐλευθεροῦται ὁ διδάσκαλος, ὁ ὁποῖος παύει πλέον νὰ εἶνε ὁ ἀποκρουστικὸς παιδαγωγός, ὁ προκαλῶν τὴν πλῆξιν καὶ τὴν ἀνίαν, καὶ ἀποβαίνει ὁ πατήρ, τοῦ ὁποίου αἱ συμβουλαὶ εἶνε πολύτιμοι ὑποθῆκαι ἀγάπης. Ἐλευθεροῦται καὶ ὁ μαθητής, ὁ ὁποῖος ἀνυψοῦται, διότι δὲν ὑπακούει πλέον εἰς τὴν ἀμείλικτον κηδεμονίαν ἀνθρώπου διευθύνοντος μόνον ἐξωτερικῶς καὶ κατ' ἐπίφασιν, ἀλλ' ὑπακούει εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ συνείδησιν. Ὁ τοιοῦτος μαθητής, ἐκλεγόμενος ὑπὸ τῆς σχολικῆς κοινότητος διὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τοὺς ἄλλους, δὲν θεωρεῖ ἑαυτὸν ἀρχηγόν, πολλῷ δὲ μᾶλλον κυρίαρχον καὶ ἐξουσιαστήν. Ἀντὶ δὲ τῆς ἁμίλλης, ἡ ὁποία ἐξάπτει τὸν φθόνον καὶ διὰ τοῦ φθόνου πλειστάκις ἐπέρχεται καταστροφή, καθιδρύεται ἡ συνεργασία ἡ συναδελφοῦσα τοὺς μαθητάς.

Ἡ φιλία βεβαίως πρέπει νὰ εἶνε ὁ κρίκος ὁ συνδέων παιδαγωγὸν καὶ παιδαγωγούμενον. Πλὴν ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀρχῆς ταύτης προϋποθέσεις, αἱ ὁποῖαι ἐν πολλοῖς ἐλλείπουσιν ἀτυχῶς, ὡς γνωρίζουσιν οἱ διευθύνοντες σχολεῖα. Παρεσκευάσαμεν συντόνως πρῶτον τὸ ἔδαφος καὶ ἀκολούθως ἐπωφελήθημεν τῶν ἐλευθέρων τάσεων ἃς θέλει τὸ νέον σχολεῖον. Ἤδη οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ἡμῶν ἔχουσιν ἐν μέτρῳ τὴν πρέπουσαν αὐτοδιοίκησιν, ἡ ὁποία ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῆς Σχολῆς. Δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, καὶ νὰ ἀδιαφορήσωμεν παντελῶς διὰ προκατειλημμένας ἐκθέσεις περὶ τοῦ ἔργου τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως.

Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἀδιαφορήσωμεν διὰ τὸ ἀληθῶς ἀτυχέστατον νομοθ. διάταγμα τὸ ἐπιτρέπον τὴν χειροτονίαν εἰς ἱερεῖς ἀνθρώπων στερουμένων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐνδεικτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ μετὰ τὸν πόλεμον παρατηρεῖται κρίσις ἱερέων. Ἀλλὰ τὰ κενὰ δὲν τολμᾷ τις ν' ἀναπληρώσῃ διὰ τῶν τυχόντων. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει πάντοτε νὰ ἔχῃ τοὺς ἀξίους λειτουργούς της, ἐτόνισε διὰ τῶν «Church Times» ὁ Dr Kidd (2 Μαΐου 1922).

Ἀρχιμ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ
Διευθυντὴς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κερκύρας

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΕΣΠΕΡΙΑ

1.—ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Α

1. Ἐπισκόπησις τῶν διαφόρων συστημάτων: Α. Ἡ ψυχολογικὴ παιδαγωγική. Βιολογικὴ Παιδαγωγική. Β. Ἡ Ἰδεαλιστικὴ Παιδαγωγική.—Γ. Ἡ κοινωνικὴ παιδαγωγική. Δ. Παιδαγωγικὴ τῆς ἐπιστήμης τοῦ πολιτισμοῦ
2. Στενώτερος σύνδεσμος μεταξὺ Παιδαγωγικῆς καὶ Θρησκείας.

Ἡ σύντομος ἐπισκόπησις τῶν διαφόρων παιδαγω-

γικῶν συστημάτων τῆς τελευταίας εἰκοσιπενταετίας σκοπὸν ἔχει κυρίως νὰ δείξῃ τὴν θέσιν, ἣν τὰ διάφορα ταῦτα συστήματα λαμβάνουσιν ἔναντι τῆς θρησκείας. Ὁ θρησκευτικὸς παράγων εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν ἀγωγὴν ἢ ὄχι; Ἐὰν ναί, ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ θέσις τῆς θρησκείας ἐν τῷ σχολείῳ καὶ τῇ ἀγωγῇ καθ' ὅλου; Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα αἱ ἀπαντήσεις, ἃς ἐκ τῶν διαφόρων συγχρόνων κορυφαίων παιδαγωγῶν λαμβάνομεν, συμπίπτουσι σχεδὸν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς σημείου: Ἡ θρησκεία, ἅτε οὖσα τὸ κυριώτατον ἠθοπλαστικὸν μέσον, μὴ παραβλάπτουσα τὸ παράπαν, μᾶλλον δὲ καὶ ἐνισχύουσα τὰ λοιπὰ μέσα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς, εἶναι σημαντικώτατος παράγων ἐν τῇ παιδαγωγικῇ καθ' ὅλου. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τοῦ παράγοντος τούτου, ὡς καὶ τῆς σχέσεως τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν πρὸς τὰ λοιπὰ μαθήματα καὶ τὴν ὅλην μορφὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς, αἱ γνῶμαι διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων, ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς ὃν θέτουσιν ὡς βάσιν τὰ διάφορα σύγχρονα παιδαγωγικὰ συστήματα. Δυστυχῶς ἀδυνατοῦμεν, ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς μας, νὰ παράσχωμεν πλήρη τὴν εἰκόνα τῶν διαφόρων τούτων συστημάτων, περιοριζόμενοι πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὴν ἐν ἁδραῖς γραμμαῖς σκιαγράφησιν αὐτῶν, ἐν ᾗ ὑπογραμμίζομεν ἰδιαιτέρως τὰ ἐνδιαφέροντα ἡμᾶς σημεῖα.

Πολλαὶ καὶ ποικίλαι εἶναι αἱ κατευθύνσεις τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν, τρία ὅμως εἶναι τὰ σπουδαιότερα ρεύματα ἐν τῇ συγχρόνῳ παιδαγωγικῇ κινήσει. Λέγοντες «σύγχρονον» παιδαγωγικήν, ἢ παιδαγωγικὴν «τοῦ παρόντος» ἐννοοῦμεν οὐ μόνον ὡρισμένην τινὰ χρονικὴν περίοδον (συνήθως ἀπὸ τοῦ 1900, ἢ καὶ τὴν μεταπολεμικὴν ἐποχήν, ἀπὸ τοῦ 1918), ἀλλὰ καὶ ὡρισμένην φιλοσοφικὴν κατεύθυνσιν, ἥτις χαρακτηρίζει τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους. Ἡ παιδαγωγικὴ τοῦ παρόντος εἶναι ἑπομένως ἓν τμῆμα τῆς συγχρόνου ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰ τρία μεγάλα συστήματα παιδαγωγικῶν θεωριῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων εἶναι: 1) Ἡ ψυχολογική. 2) Ἡ ἰδεαλιστικὴ καὶ 3) Ἡ κοινωνικὴ παιδαγωγική. Ἡ μορφὴ τῆς ψυχολογικῆς εἶναι ἐκείνη, ἥτις ἀντλεῖ πᾶν τὸ ὑλικόν της ἐκ τοῦ παιδικοῦ ψυχικοῦ βίου καὶ προσανατολίζεται πρὸς αὐτόν. Ἰδεαλιστικὴν ὀνομάζομεν ἐκείνην, ἥτις προσανατολίζεται πρὸς τὴν θεωρίαν περὶ ἀξίας, ἢ τὴν νεωτέραν φιλοσοφίαν τῆς ἀξίας, ἧς στοιχεῖα εἶναι ἡ θρησκευτικότης, ἡ ἠθικότης, τὸ δίκαιον κλπ. Τέλος ἡ κοινωνικὴ παιδαγωγικὴ θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ περιβάλλοντι, ἢ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς κοινωνίας. Ὑπάρχει καὶ ἄλλη τάσις, προσπαθοῦσα νὰ συνδυάσῃ πάντα τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα, ἡ λεγομένη παιδαγωγικὴ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

Ἐπισκόπησιν τῶν διαφόρων τούτων συστημάτων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν παρέχουσιν ἰδίᾳ τὰ βιβλία τῶν

F. Saupe. Deutsche Pädagogen der Neuzeit. Osterreck 1924.

K. Kesseler. Pädagogische Charakterköpfe (eine Beleuchtung der Pädagogik im 20 Jahrhundert) 4η ἔκδοσις 1925.

B. Lehmann Die paedagogishe Bewegung der Gegenwart. 1922.

Ἐξετάζομεν δι' ὀλίγων τὰ τῶν μεγάλων τούτων παιδαγωγικῶν, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφικῶν συγχρόνως συστημάτων: [1]

Α'. Ἡ ψυχολογικὴ παιδαγωγική.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἀποβλέπει εἰς τὴν ψυχολογικὴν παρατήρησιν τῆς παιδικῆς ἐξελίξεως· γενικῶς, ὁ αἰὼν ἡμῶν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «ψυχολογικὸς» αἰών· ἡ νεωτέρα φιλοσοφία πειρᾶται διὰ ψυχολογικῶν μεθόδων νὰ ἐρευνήσῃ πολλὰ φαινόμενα τοῦ τε ἀτομικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Τῆς ψυχολογικῆς παιδαγωγικῆς σπουδαιότερος ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ E. Meumann (Vorlesungen zur Einführung in die experimentelle Paedagogik 1911-14)

Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ἡ ψυχὴ εἶνε εἷς ἁπλοῦς μηχανισμός, τὸ δὲ ἔργον τῆς παιδαγωγικῆς εἶναι καθαρῶς τεχνολογικὸν (ψυχοτεχνική). Τὸ ρεῦμα τοῦτο ἐπεκράτει κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἀλλὰ καὶ σήμερον εἶναι ἀρκούντως ἰσχυρόν. Ἐὰν ἡ ἄποψις αὕτη ἀποδειχθῇ ὀρθή, τότε δύναται ἡ παιδαγωγικὴ νὰ λάβῃ τὸν καθαρῶς ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα ἐπὶ καθαρῶς πειραματικοῦ πεδίου, τὸν χαρακτῆρα θετικῆς ἐπιστήμης.

Ὁ ἀπόλυτος μηχανισμὸς τῆς θεωρίας ταύτης κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐπικρατεῖ δὲ ἡ θεωρία τῶν μεμονωμένων ἐν τῇ ψυχῇ παραστάσεων, ἃς ἡ παιδαγωγικὴ ἔργον ἔχει νὰ συνδέσῃ καὶ ἐξ αὐτῶν ν' ἀναπαραγάγῃ νέα στοιχεῖα· ἡ σύνδεσις τῶν στοιχείων τούτων δέον νὰ γίνεται καὶ πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς ἕτερα στοιχεῖα ἐν τῷ ἔξω κόσμῳ (Meumann, Oekonomie und Technik des Lernens, 1912).

Ἤθελέ τις ἴσως ὑποθέσῃ ὅτι ἡ παιδαγωγικὴ αὕτη οὐδόλως ἢ πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ ζητήματα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἠθικὴν ἀγωγήν. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Ἡ ψυχολογικὴ ὁρμᾶται μὲν ἐκ τῆς ψυχολογικῆς παρατηρήσεως, σκοπὸς ὅμως αὐτῆς εἶνε ἡ ζήτησις καὶ ἡ ἐξεύρεσις τῶν μέσων· τῆς μορφώσεως τῶν ἀναλογούντων πρὸς τὴν ψυχικὴν ὑφὴν τοῦ ἀτόμου· οὕτως ἀποβλέπει, διὰ καθαρῶς ψυχολογικῶν μέσων, εἰς τὴν διάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν φυσικῶν προτερημάτων, κλίσεων, ροπῶν, ἱκανοτήτων κλπ. καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἀναλογούν-

1. Εἰς τὴν μελέτην μας ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ μνημονευθέντα συγγράμματα τῶν F Saupe, Kesseler καὶ Lehmann, ὡς καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ καθηγητοῦ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ παιδαγωγικῶν μαθημάτων τοῦ ἐν Βερολίνῳ Πανεπιστημίου v. Spranger.

των παιδαγωγικῶν μέσων. Ὁ Herbart εἶχεν ἤδη ονίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ψυχολογίας ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ ἄλλοι παιδαγωγοί, ὡς ὁ Ratichius, ὁ Comenius, οἱ Φιλανθρωπισταί, ἡ σχολὴ τοῦ Pestalozzi καὶ ἄλλοι εἶχον ἐπιχειρήσει νὰ θεμελιώσωσι τὸ ἔργον τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ ψυχολογικῶν βάσεων. Τὰ διδακτικὰ συγγράμματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βασίζουσι τὴν θεωρίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ ψυχολογικῶν δεδομένων καὶ δανείζονται στοιχεῖα ἐκ τῆς ἐφηρμοσμένης ἢ πειραματικῆς ψυχολογίας. Σπουδαῖαι ἐργασίαι ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶναι αἱ τοῦ Meumann, Lay, Deuchler καὶ ἄλλων ἰδίᾳ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἀμερικῇ. Οὕτως ἐδημιουργήθη νέος τις κλάδος, ἡ πειραματικὴ διδακτική. Προβλήματα ὡς τὸ τῆς ψυχολογίας τῶν ποινῶν, τὸ τῶν προϋποθέσεων καὶ ἐπενεργειῶν τῶν διδακτικῶν μεθόδων καὶ ἄλλα παρόμοια ἀπασχολοῦσιν οὐκ ὀλίγον τὴν ψυχολογικὴν παιδαγωγικήν. Ἡ προσωπικότης τοῦ διδασκάλου θεωρεῖται ὡσαύτως συντελοῦσα τὰ μέγιστα ἐν τῇ ἀγωγῇ.

Τὸ πείραμα παίζει σπουδαιότατον ῥόλον ἐν τῇ παιδαγωγικῇ ταύτῃ· τὸ πείραμα ὅμως δύναται νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον ἢ σχετικὴν ἀξίαν μόνον ἐπὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν (μαθηματικά. φυσικαὶ ἐπιστῆμαι), ἀλλ' ἡ παιδαγωγική, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεδείχθη ἀκόμη θετικὴ ἐπιστήμη, δὲν δύναται νὰ κάμνῃ χρῆσιν τοῦ πειράματος καθ' ὃν τρόπον αἱ φυσικομαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, ἑπομένως δὲν πρέπει ν' ἀποδίδῃ εἰς αὐτὸ ἀπόλυτον ἀξίαν καὶ γενικὸν κῦρος, καθ' ὅσον τὸ ὑποκείμενον τῶν πειραματισμῶν της εἶναι ψυχικὰ ὄντα.

Τέλος ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ παιδαγωγικὴ αὕτη παραγνωρίζει τὰ ἑξῆς γεγονότα: 1) Ἡ ψυχὴ εἶναι ἑνιαῖόν τι καὶ οὐχὶ ἄθροισμα διεσπαρμένων παραστάσεων. 2) Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι μηχανισμός, ἀλλ' εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἐξελίξεως καὶ 3) Προσδιορισμὸς τῆς ἐξελίξεως ταύτης εἶναι οὐ μόνον φυσικός, ἀλλὰ καὶ κοινωνικοὶ καὶ ἱστορικοὶ παράγοντες (Spranger).

[Βιβλιογραφία:

Πλὴν τῶν μνημονευθέντων συγγραμμάτων τοῦ Meumann, ἐγράφησαν κατὰ τελευταῖα ἔτη ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου:

I. Wagner, Pädagogische Jugendkunde 19'3.

F. Giese. Pädagogische Psychologie (ἐν τῷ Handbuch der vergleich. Psychologie τοῦ Kafka). 1922.

W. Peters. Einführung in die Pädagogik κλπ. 1916.

Lay. Lehrbuch der Pädagogik. 1912. κλπ.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ αἱ θεωρίαι ἑτέρου τινὸς συστήματος, τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ὄνομα

Βιολογικὴ παιδαγωγική.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀνεπτύχθη πολὺ ἡ Βιολογία, ἧς ἡ ἐπιρροὴ ἐγένετο καταφανὴς ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν καὶ δὴ καὶ τῆς Παιδαγωγικῆς. Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς Βιολογίας (κληρονομικότης, μετεμφύτευσις κλπ.) παρελήφθησαν καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐπιστημῶν καὶ δὴ καὶ τῆς Ψυχολογίας. Κατὰ τὴν βιολογίαν, ἡ ἐξέλιξις τοῦ παιδὸς εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ περίληψις πασῶν τῶν φάσεων ἐξελίξεως συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ καὶ τῶν ἐμβίων ὄντων γενικῶς. Ἡ ἀγωγὴ ὅθεν σκοπὸν ἔχει νὰ διευθύνῃ τὴν φυσικὴν ταύτην ἐξέλιξιν.

Ἡ νέα σκέψις ἐν τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ εἶναι ὅτι τὸ μέρος οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει καθ' ἑαυτό, ἀλλ' ἡ ἀξία αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὅλου (Μορφολογικὴ ἢ ἐξελικτικὴ Ψυχολογία). Μορφολογικὴ λοιπὸν ψυχολογία εἶναι ἐκείνη, ἥτις ὁρμᾶται ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ψυχικοῦ βίου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ψυχολογικὰς μεθόδους, ὧν ἀφετηρία εἶναι τὸ ἁπλοῦν φαινόμενον. Ἡ ψυχὴ θεωρεῖται ὡς ἑνιαῖος ὀργανισμός, οὗτινος στοιχεῖα εἶναι αἱ διάφοροι ψυχικαὶ δυνάμεις ἢ λειτουργίαι (μνήμη, φαντασία κλπ). Οὕτω ἑκάστη ἡλικία παρουσιάζει ἴδιον, αὐτοτελῆ καὶ ὀργανικὸν ψυχικὸν βίον.

Τῶν θεωριῶν τούτων σπουδαιότεροι ἀντιπρόσωποι ὑπῆρξαν ὁ Spencer καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους οἱ Guyau, Paulsen, Gros (Wie spielen die Tiere und wia spielen die Menschen), Bühler (Instinkt, Dressur und Intellekt) Koffka (Die Grundlagen der psychischen Entwicklung) κλπ.

Σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὴν ψυχολογίαν ταύτην, εἶναι ἡ τελειοποίησις τῆς ἀτομικῆς ψυχικῆς κατασκευῆς, κατὰ τὰς ἰδίας ψυχικὰς δυνάμεις.

Βερολῖνον ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

	Ἡμερομηνία	Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινά	Ἦχοι
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	7	Η' Ματθαίου	Κυριακὴ Η'	Η'	βαρὺς
	14	Θ' Ματθαίου	Κυριακὴ Θ'	Θ'	πλ. δ
	21	Ι' Ματθαίου	Κυριακὴ Ι'	Ι'	α'
	28	ΙΑ' Ματθαίου	Κυριακὴ ΙΑ'	ΙΑ	β'

Η ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ
ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ LIFE AND WORK
(ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) ΤΗΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ

Ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης «Ζωῆς καὶ ἐργασίας», ἢ τοῦ λεγομένου Πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ συνῆλθε κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἰς τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῆς Ἀγγλίας Winchester τὴν 20—24ης Ἰουλίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Λόρδου Ἐπισκόπου τοῦ Winchester. Σχεδὸν πάντα τὰ μέλη τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ἦσαν παρόντα

ἀντιπροσωπεύοντα σχεδὸν πάσας τὰς χριστιανικὰς 'Εκκλησίας. 'Εκ τῶν ὀρθοδόξων παρευρίσκετο καὶ ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανός, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. 'Αμίλκας 'Αλιβιζᾶτος, ὁ Μητροπολίτης Σόφιας Στέφανος, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Σόφιας, Τσαγκώφ, ὁ Μητροπολίτης Βαρσοβίας Διονύσιος καὶ ὁ 'Επίσκοπος τοῦ Νοβισὰδ Εἰρηναῖος.

Αἱ Συνεδριάσεις τῆς 'Επιτροπῆς ἔλαβον χώραν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Δημαρχείου τοῦ Winchester.

'Η ἡμερησία διάταξις περιελάμβανε διάφορα ζητήματα, ὧν τὸ σπουδαιότερον ἦτο ἡ ἐν Γενεύῃ τῆς 'Ελβετίας ἵδρυσις Διεθνοῦς Χριστιανικοῦ 'Ινστιτούτου πληροφοριῶν καὶ ἐρεύνης τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ζητημάτων. 'Η ἐπὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ 'Ινστιτούτου συζήτησις ὑπῆρξε τὰ μάλιστα διαφωτιστικὴ ὡς πρὸς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν σταθερὰν ἀπόφασιν τῶν διαφόρων 'Εκκλησιῶν πρὸς ἔρευναν καὶ μελέτην σοβαρὰν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὴν ἐποχήν μας καὶ ἡ χριστιανικὴ λύσις τῶν ὁποίων μόνη θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς κοινωνικῆς καταστροφῆς καὶ τῆς θρησκευτικῆς παραλυσίας. 'Απεφασίσθη λοιπόν, ὅπως ἐν Γενεύῃ τῆς 'Ελβετίας, τῷ κέντρῳ τούτῳ τοῦ συγχρόνου Διεθνισμοῦ, λόγῳ τῆς παρουσίας ἐκεῖ τῆς ἕδρας τῆς Κοινωνίας τῶν 'Εθνῶν καὶ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου ἐργασίας, ἱδρυθῇ τὸ 'Ινστιτοῦτον τοῦ ὁποίου σκοπὸς κύριος εἶνε ἡ ἀπολύτως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ δι' ἄκρως ἐπιστημονικῶν μέσων μελέτη τῶν οἰκονομικῶν, βιομηχανικῶν, διεθνῶν καὶ λοιπῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ἀξιωμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα πρέπει νὰ κανονίζωσι τὴν σημερινὴν κοινωνικὴν ζωήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τόσον ἔχει ἀποξενωθῇ ἡ 'Εκκλησία καὶ τόσον ἔχει ἀπομακρυνθῇ ἡ χριστιανικὴ ἀντίληψις. Τὸ 'Ινστιτοῦτον πρόκειται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ κέντ ον τῆς συνεργασίας πασῶν τῶν δρωσῶν ἐν τῇ κοινωνικῇ ἐργασίᾳ 'Εκκλησιῶν, ὡς ἐπίσης κέντρον γνώσεων καὶ μεθόδων διὰ τὰς 'Εκκλησίας καὶ ὀργανώσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐργάζ νται διὰ τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος. 'Η ἐπιτροπὴ συνεζήτησε καὶ καθώρισε τὰς διαφόρους ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναλάβωσι τὴν διοίκησιν τοῦ 'Ινστιτ ύτου, τὰ τῆς διευθύνσεως καὶ καθόλου ὀργανώσεως αὐτοῦ. Περαιτέρω καθωρίσθη ἡ σχέσις τοῦ 'Ινστιτούτου τούτου πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν 'Εθνῶν καὶ δὴ τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον 'Εργασίας ἐν Γενεύῃ, ἡ μετὰ τῶν ὁποίων ἐπικοινωνία ἐξησφαλίσθη ἀπολύτως.

Τέλος ἀπεφασίσθη ὅπως ἐκδίδεται περιοδικὸν ἀγγλιστί, γαλλιστὶ καὶ γερμανιστὶ ὡς ὄργανον τοῦ ἐν λόγῳ 'Ινστιτούτου, διὰ τοῦ ὁποίου οὐ μόνον θὰ παρέχωνται αἱ ἀναγκαῖαι πληροφορίαι, ἀλλὰ καὶ θὰ δημοσιεύωνται διάφορα ἄρθρα σοφῶν συνεργατῶν τῶν ὁποίων τὴν σημασίαν διὰ τὰ ἐν λόγῳ ζητήματα δύναται πᾶς τις νὰ κατανοήσῃ.

Περαιτέρω συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς ἀνταλλαγῆς καθηγητῶν (ἰδίᾳ της Θεολογίας) μεταξὺ τῶν διαφόρων Σχολῶν τῶν διαφόρων 'Εκκλησιῶν καὶ χωρῶν καὶ τῆς δημιουργίας ὑποτροφιῶν πρὸς ἀποστολὴν σπουδαστῶν χά ιν εὐρυτέρων σπουδῶν εἰς διάφορα Πανεπιστήμια. 'Η ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν μέσων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ, τοῦ ὁποίου ἡ σημασία πρὸς ἀμοιβαίαν γνωριμίαν, συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν εἶνε ἀφ' ἑαυτῆς καταφανής.

'Η συζήτησις περὶ τοῦ τρόπου ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς νεότητος ἀπησχόλησεν ἱκανῶς τὴν ἐπιτροπήν, ἀνεβλήθη δ' ἡ ἐπὶ αὐτῆς ἀπόφασις διὰ τὴν προσεχῆ αὐτῆς συνέλευσιν. 'Επίσης ἡ χρησιμοποίησις τοῦ τύπου (καθημερινοῦ καὶ περιοδικοῦ) συνεζητήθη διὰ μακρῶν, κατ' ἀρχὴν δ' ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ σχετικὴ ὑποεπιτροπὴ συνέλθῃ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος εἰς Κολωνίαν τῆς Γερμανίας, ὅπου πρόκειται νὰ λάβῃ χώραν ἡ μεγάλη ἔκθεσις τοῦ διεθνοῦς, γενικῶς, καὶ τοῦ διεθνοῦς 'Εκκλησιαστικοῦ τύπου. Διάφορα ἄλλα θέματα δευτερευούσης σημασίας συνεζητήθησαν καὶ ἡ συνέλευσις ἔληξε διὰ προσευχῆς.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνελεύσεως τὴν προτελευταίαν ἑσπέραν ἐγένετο δημοσία συνεδρίασις ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ δημαρχείου, καθ' ἣν ἐνώπιον πυκνοῦ ἀκροατηρίου ὡμίλησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ 'Αρείου Πάγου τῆς Γερμανίας κ. Simons, ὁ καθηγητὴς κ. Monod τῶν Παρισίων, ὁ καθηγητὴς κ. 'Αλιβιζᾶτος ἐξ ὀνόματος τοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων, ἀπελθόντος εἰς Λονδῖνον διὰ τὸ μνημόσυνον τοῦ Βασιλέως τῆς Ρουμανίας, ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς ὁμοσπονδίας τῶν 'Εκκλησιῶν 'Αμερικῆς Σεβ. Dadmon καὶ εἷς ἰνδὸς ἱερεύς. Τὸ ἀκροατήριον κατεχειροκρότησε πάσας τὰς ὁμιλίας.

'Η δευτέρα αὕτη συνέλευσις τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς κατέδειξεν ἀκόμη περισσότερον τὴν ἀληθῶς ἀνυπολόγιστον σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ πάντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον καὶ τὰς διαφόρους χριστιανικὰς 'Εκκλησίας ἡ νέα κατεύθυνσις τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης ὀργανώσεως τοῦ Συνεδρίου «Ζωῆς καὶ 'Εργασίας» καὶ

ἥτις κατὰ τρόπον πρακτικὸν προσπαθεῖ νὰ συνενώσῃ πάσας τὰς ἠθικὰς δυνάμεις τοῦ Χριστιανισμοῦ πρὸς παράταξιν αὐτῶν ἀπέναντι τῆς ἡνωμένης προσπαθείας τῶν ἀντιθέτων ἀντιθέων δυνάμεων, αἵτινες ὁμοῦ μετὰ τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἐπαπειλοῦσι καὶ τὴν καταστροφὴν πάσης ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς.

Ἡ προσεχὴς συνέλευσις τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσθη ὅπως γίνῃ εἰς ὀρθόδοξον χώραν, δὲν καθωρίσθη ὅμως ἀκριβῶς ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος αὐτῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀγωνία.

Μετὰ μεγάλης ἀγωνίας παρακολουθοῦσιν οἱ φίλοι τῆς εἰρήνης, ἤτοι πάντες τοῦ κόσμου οἱ λαοί, τὸ δρᾶμα τῆς ἐν Γενεύῃ περὶ ναυτικοῦ ἀφοπλισμοῦ τριμεροῦς τῶν μεγίστων ναυτικῶν δυνάμεων συνδιασκέψεως. Αἱ συνεννοήσεις μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπῆρξαν ἐξαιρετικῶς δύσκολοι καὶ περιπεπλεγμέναι, ἐφ' ὅσον ἑκάστη τῶν συνεννοουμένων δυνάμεων ἔχει τοὺς ἰδίους αὐτῆς κινδύνους, τοὺς ὁποίους δὲν ἀγνοοῦσι βεβαίως οἱ πληρεξούσιοι καὶ ὑπεύθυνοι πολιτικοὶ αὐτῶν ἄνδρες. Ἀλλ' ἐὰν ὁ στρατάρχης Φὸς δὲν ἀφίσταται τῆς ἀληθείας προβλέπων ἐντὸς δεκαπενταετίας νέον πόλεμον, ὅστις θὰ ἐσήμαινε κατερείπωσιν πόλεων καὶ σφαγὴν πληθυσμῶν εἰς κλίμακα ἀπείρως μείζονα τῆς τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, καὶ ἐὰν τοιοῦτος πόλεμος θὰ ἐσήμαινε τὸ τέλος τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἤξιζε πᾶσα ἐκ μέρους πάντων θυσία διὰ νὰ ἀνακουφισθῇ ὁ ἀγωνιῶν κόσμος καὶ ἐπαναπαυθῇ εἰς τὴν βεβαιότητα μιᾶς ὅσον τὸ δυνατὸν μακροχρονιωτέρας εἰρήνης. Θὰ ἦτο τρομερὸν νὰ διαψευσθῇ μία τοιαύτη ἐλπὶς καὶ νὰ ἀποδειχθῇ ἀναπόσειστος ὁ πιέζων τὰ στήθη τῆς ἀνθρωπότητος ἐφιάλτης.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους.

Αἱ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ κομμουνιστικοῦ ἐν Ρωσίᾳ κόμματος τελευταῖαι διενέξεις καὶ ἡ ἐν τῇ ρωσικῇ κοινωνίᾳ παρατηρουμένη ἐπ' ἐσχάτων ἀντικομμουνιστικὴ ζύμωσις, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκβάσεως τοῦ ἀγῶνος ἀποτελοῦσιν ἐνδείξεις κακὰ προμηνυούσας ἐπικείμενα ὄπισθεν τοῦ ὁρίζοντος τοῦ σοβετικοῦ ἐν Ρωσίᾳ παραδείσου. Ὅσον δήποτε κἂν μέχρι τοῦδε τὸ κομμουνιστικὸν τοῦτο πείραμα διέψευσε τὰς προσδοκίας τοῦ κόσμου κατορθῶσαν νὰ ἐπικρατήσῃ μέχρι σήμερον, εἰ καὶ οὐχὶ ὑφ' οἵαν μορφὴν καὶ ἐξερράγη καὶ ἐπειράθη νὰ ἐπιβληθῇ, πάντως τοιοῦτο καθεστὼς βίας, τρομοκρατίας, ἀνελευθερίας, ἀδικίας καὶ ἀνισότητος θᾶττον ἢ βράδιον θὰ καταρρεύσῃ ἀσφαλῶς ὑπὸ τὰς ἀρὰς τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταδυναστευθέντων, δὲν θὰ εἶνε δέ τις πόρρω τῆς ἀληθείας γνωματεύων, ὅτι τὰ ἀπό τινος ἀσίγητα ἐνδοκομμουνιστικὰ ἐν Ρωσίᾳ δυσάρεστα σημαίνουσι τὴν ἀρχὴν τοῦ τέλους.

Ἀφέλεια ἢ πεῖσμα.

Ἐγράφησαν ἐπανειλημμένως εἰς ἐφημερίδας τοιαῦτα πράγματα περὶ τοῦ ἐν Λωζάννῃ συγκληθέντος «Παγκοσμίου Συνεδρίου Πίστεως καὶ Εὐταξίας» ὥστε, ἂν δὲν πρόκειται περὶ ἑκουσίας διαστρεβλώσεως τῶν γεγονότων, ὁμολογουμένως ὀφλισκάνεται μία ἀφέλεια τόσον ἀσυγχρόνιστος, ὥστε θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι τὰ δημοσιεύματα ταῦτα ἐγγαστριμυθικῶς ἀπηχοῦνται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς κοιλίας πολὺ παρελθόντων αἰώνων. Διότι οὔτε ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν «βυσσοδομεῖται» ἐν τῷ ἐν λόγῳ συνεδρίῳ, οὔτε ἀποτελεῖ τοῦτο ταχυδακτυλούργημα ἀγγλικῆς προελεύσεως πρὸς ὑπόσκαψιν ἢ παγίδευσιν τῆς ὀρθοδοξίας. Τὸ συνέδριον εἶνε καθαρῶς ἀμερικανικῆς πρωτοβουλίας καὶ καταρτίσεως, παρεσκευάζετο ἀπὸ δεκαεπταετίας μετὰ ζήλου καὶ ἁγνότητος καὶ πίστεως εἰς τὰ χριστιανικὰ ἰδεώδη καὶ εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὧν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν ἔχουσιν οἱ σπαθίζοντες τὸν ἀέρα ὑπερορθόδοξοι τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ἀρθρογράφοι. Ἐν αὐτῷ πρόκειται νὰ συζητηθῶσι τὰ σπουδαιότερα ἐκ τῶν χωριζόντων τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας ζητημάτων καὶ νὰ ἀναζητηθῇ ἁπλῶς τὸ δυνατὸν τῆς ἑνώσεως. Διὰ τῆς εὐκαιρίας τοῦ συνεδρίου παρέχεται εἰς τὰ ὀρθόδοξα μέλη του σπουδαία ἀφορμὴ νὰ καταστήσωσι γνωστὰς τὰς βάσεις καὶ τὰ θεμέλια τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τοὺς μὴ γινώσκοντας τὴν οὐσίαν τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ δέον νὰ θεωρηθῇ κέρδος σπουδαῖον τὸ ὅτι θὰ ἀκουσθῇ ἐν τῷ συνεδρίῳ ὑπὸ σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου πόσον ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διεκράτησε καὶ διακρατεῖ τὴν πίστιν τῆς μιᾶς, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἀληθείας τῆς ὁποίας οὐδὲ ποσῶς ἐννοεῖ να παρεκκλίνῃ, ταύτην καὶ μόνον δεχομένη ὡς βάσιν τῆς ποθητῆς ἑνώσεως τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ κόσμου.

Φρίκη!

Ἡ Ἑταιρεία τῶν Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων δι' ἐγγράφου της πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν διαμαρτυρομένη κατὰ τῆς ἔν τισιν ἀθηναϊκοῖς θεάτροις παρατηρουμένης ἀσχημοσύνης, ἀναφέρει λεπτομερείας, αἱ ὁποῖαι μόνον λατινιστὶ δύνανται νὰ ἀναγραφῶσιν ἐπὶ χάρτου ἑλληνικοῦ. Δὲν εἶνε ἁπλῶς ἀκαλαίσθητα καὶ ἀνήθικα καὶ «ἀκατάλληλα» τὰ ἔρ-

γα, τὰ ὁποῖα θίασοί τινες ἀναβιβάζουν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Δὲν εἶνε ἁπλῶς ἀσχημίαι, προσβάλλουσαι τὸ ἠθικὸν τοῦ κοινοῦ αἴσθημα, ὑβρίζουσαι τὸ θέατρον καὶ διασύρουσαι αὐτὸ μέχρις ἐξευτελισμοῦ. 'Αλλ' ἐν τῷ ἐν λόγῳ ἐγγράφῳ ἀναφέρεται ἡ φρικώδης λεπτομέρεια, ὅτι ἀπὸ τῆς σκηνῆς κατονομαζομένου γνωστοῦ θεάτρου τῆς πρωτευούσης «εἰς τοσοῦτον κακοηθείας καὶ ἐξαχρειώσεις ἔφθασαν οἱ ἠθοποιοί, ὥστε ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ καὶ ἐπὶ βρωμερᾶς κλίνης ἐξετέλεσαν τοιαύτας πράξεις, ἃς εἶνε ἀδύνατον ν'ἀναφέρωμεν καθ' ὅσον καὶ αὐτὸς ὁ χάρτης θὰ ἐκοκκίνιζεν ἐξ αἰδοῦς»! Παραδίδομεν εἰς τὴν δημοσιότητα αὐταῖς λέξεσι τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος διὰ νὰ καλύψωσιν ἐξ αἰσχύνης τὸ πρόσωπον καὶ ἀρχαὶ καὶ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου κατὰ τόσον ρυπαρὸν τρόπον ἐξευτελίζεται ἡ περὶ θεάτρου ἰδέα.

Ἄλλη πληγή.

Ὡσεὶ μὴ ἤρκουν τὰ τόσα δεινά, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μαστίζουσιν, ὡς μὴ ὤφελε, τὸν ἐν 'Αμερικῇ ὀρθοδοξον ἑλληνισμὸν ἀπὸ ἐπόψεως ἐκκλησιαστικῆς, ἐπ' ἐσχάτων προσετέθη καὶ νέον, χεῖρον πάντων τοῦτο: ἡ τάσις πρὸς δημιουργίαν «ἀμερικανικῆς ὀρθοδοξίας» διὰ τῆς προπαγάνδας ἑνὸς παραδόξου ἀμερικανοῦ αἰδεσιμωτάτου Κάρρ, ἐμφανίζοντος ἑαυτὸν ὡς ὀρθόδοξον ἱερέα. Οὗτος, αὐτοκαλούμενος ἐφημέριος τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἐν Μόμπολ 'Αλα, περιφέρεται τελῶν ὀρθοδόξως τὴν λειτουργίαν ἐν ἀγγλικῇ γλώσσῃ, κηρύττων κατα τὸ ὀρθόδοξον δόγμα καὶ στρατολογῶν καὶ ἄλλους ἀμερικανοὺς ἱερεῖς πρὸς προπαγανδισμὸν τῆς τελέσεως ἀγγλιστὶ τῶν λειτουργιῶν τῆς Ἑλληνικῆς 'Εκκλησίας. 'Επὶ πλέον σὺν τῷ χρόνῳ ἐνεφανίσθησαν καὶ ἀμερικανοὶ ἀρχιερεῖς ὡς ἐκπροσωποῦντες τάχα τὴν ἑλληνικὴν ὀρθοδοξίαν, χειροτονηθέντες ὑπὸ τοῦ ἐν Σικάγῳ ἐπισκόπου τῆς 'Ιακωβιτικῆς αἱρέσεως, χειροτονήσαντες δὲ καὶ ἄλλους ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς. 'Ιδοὺ εἰς τίνα ἀποτελέσματα ἤγαγεν ἡ ἐπάρατος ἐκκλησιαστικὴ ἐν 'Αμερικῇ ἀτασθαλία, διότι εἰς τοῦτον ἀκριβῶς τὸν λόγον ἀποδίδουσιν οἱ προπαγανδισταὶ τὸ περίεργον αὐτῶν κίνημα. Φέροντες ὡς ἐπιχείρημα αὐτῶν, τὸ ὅτι οἱ ἕλληνες ἱεράρχαι ἀλληλοσπαράσσονται, ὅτι ἡ νέα γενεά, διὰ νὰ συγκρατηθῇ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, πρέπει νὰ ἀκούῃ ἀγγλιστὶ τὴν λειτουργίαν· ὅτι ἡ ἐμμονὴ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἶνε ἀναχρονισμός· ὅτι, διὰ να λυτρωθῇ ὁ ἑλληνισμὸς ἀπὸ τὰς διαιρέσεις του καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἡσυχίαν του καὶ τὴν πρόοδόν του πρέπει νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν «ὀρθόδοξον ἀμερικανικὴν ἐκκλησίαν» των, ἀντιποιοῦνται δικαιώματα τοῦ ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου κλήρου καὶ ἐργάζονται δραστηρίως δι' ἀμερικανικῶν μεθόδων, ἐλπίζοντες ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ ἐπικρατήσωσιν, ἤτοι θὰ ὑποκαταστήσωσι τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδοξου 'Εκκλησίας, καθ' ὅσον, κατ' αὐτούς, οἱ ἕλληνες βαθμιαίως ἀφίνουσι τὴν γλῶσσάν των, ἡ δὲ νέα γενεά, μὴ μορφουμένη εἰς τὴν ἑλληνικήν, κατ' ἀνάγκην θὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ἑλληνικὴν 'Αρχιεπισκοπὴν καὶ θὰ ἀσπασθῇ τὸ κίνημα τῆς λεγομένης «'Αμερικανῆς ὀρθοδόξου 'Εκκλησίας»! Ταῦτα ἀρκοῦσι πάντως ὅπως ληφθῶσι τα ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς θεραπείαν τοῦ λυμαινομένου τὸν ἐν 'Αμερικῇ ἑλληνισμὸν κακοῦ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Γεν. 'Εκκλησ. Ταμείου ἠσχολήθη κατ' αὐτὰς καὶ πάλιν περὶ τὴν περίφημον ὑπόθεσιν τῶν ἐν τῷ δυτικῷ μετώπῳ 'Αθηνῶν κτημάτων τῆς Μονῆς Πετράκη, ἥτις ὑπόθεσις ἀπὸ ἐτῶν ἀπασχολεῖ τὴν 'Εκκλησίαν καὶ περὶ ἧς ἐπανειλημμένως ἐγράφησαν τὰ δέοντα. 'Εκτὸς τοῦ ἐπισήμου ἐγγράφου τῆς ὁλομελείας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. 'Εκκλησ. Ταμείου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας ὡς μέλος αὐτοῦ ὑπέβαλε καὶ ἴδιον ὑπόμνημα ὅπερ δημοσιεύομεν ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ.

—'Εν τῷ καταλόγῳ τοῦ ἐν Λωζάνῃ ἀπὸ τῆς 2 Αὐγ. ἀρξαμένου «Παγκοσμίου Συνεδρίου Πίστεως καὶ Εὐταξίας» εἶνε ἐγγεγραμμένοι ἀντιπρόσωποι 14 χωρῶν καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν ἀποστολῶν τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ θρησκευτικῶν χριστιανικῶν ὀργανισμῶν τῶν ἐν αὐτῷ ἀντιπροσωπευομένων. Τὰ θέματα, ἐφ' ὧν ὡρίσθησαν οἱ ρήτορες νὰ ὁμιλήσωσιν εἶναι: Ἔκκλησις πρὸς Ἑνότητα. Τὸ πρὸς τὸν κόσμον κήρυγμα τῆς 'Εκκλησίας: Τὸ Εὐαγγέλιον. Ἡ φύσις τῆς 'Εκκλησίας. Ἡ Κοινὴ τῆς 'Εκκλησίας ὁμολογία πίστεως. Ἡ λειτουργία τῆς 'Εκκλησίας. Τὰ μυστήρια. Ἡ ἑνότης τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν σχέσις τῶν ὑπαρχουσῶν 'Εκκλησιῶν. 'Επὶ τῶν θεμάτων τούτων ὡρίσθησαν νὰ ὁμιλήσωσιν ἀντιπρόσωποι τῶν κρατῶν 'Αγγλίας, Γερμανίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Ἑλβετίας, Γαλλίας, Σουηδίας, Νορβηγίας, Σκωτίας, 'Ιρλανδίας, Βουλγαρίας, Δανίας, Ἑλλάδος, Οὐγγαρίας, 'Ινδιῶν, Τσεχοσλοβακίας, Καναδᾶ καὶ 'Ορθοδόξου 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας (Οἰκουμ. Πατριαρχείου). Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ περὶ τῆς φύσεως τῆς 'Εκκλησίας θέματος ἀνετέθη εἰς τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν κ. Χρυσόστομον, ἐ-

πειδὴ δι' ἣ Α. Μ. ἐκωλήθη νὰ παραστῇ, θὰ ἀνακοινωθῇ πρὸς τὸ συνέδριον ὑπὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

—Ἐκ τῶν ἐπισήμως προσκληθέντων ὅπως μετάσχωσι τοῦ ἐν Λωζάνῃ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον συγκροτουμένου παγκοσμίου συνεδρίου «Πίστεως καὶ Εὐταξίας» Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ.κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Κ. Δυοβουνιώτου. Δ. Μπαλάνου, Γρ. Παπαμηχαὴλ καὶ Β. Στεφανίδου, ὁ μὲν πρῶτος εὑρίσκεται ἤδη ἐν Ἑλβετίᾳ, οἱ δεύτεροι ἀνεχώρησαν ἐκεῖσε τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ (29), ὁ δὲ τέταρτος κωλυθεὶς νὰ μεταβῇ παρεκάλεσε τὸν κ. Μπαλᾶνον νὰ ὁμιλήσῃ ἀντ' αὐτοῦ πρὸς τὸ συνέδριον ἐπὶ τοῦ θέματος, ὅπερ εἶχε τηλεγραφηθῇ αὐτῷ ὑπὸ τῆς Γραμματείας τοῦ συνεδρίου. Ἐκωλύθη νὰ μεταβῇ καὶ ὁ κ. Στεφανίδης.

—Τῇ 24 παρελθόντος Ἰουλίου ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ 55 ἐτῶν ὁ Ἱεροδιάκονος Κωνστ. Κουλούρης Καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀργοστολίῳ Γυμνασίου Κεφαλληνίας. Γεννηθεὶς ἐν Κοταράχῳ τοῦ τέως Δήμου Σάμης Κεφαλληνίας Πυργίου ἐξεπαιδεύθη ἐν τῇ Ριζαρίῳ Σχολῇ καὶ εἶτα ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, διωρίσθη δ' Ἑλληνοδιδάσκαλος ἐν Αἰγιαλῷ Σάμης τῷ 1915, εἶτα δὲ σχολάρχης καὶ πρὸ τριετίας Καθηγητὴς Γυμνασίου. Ἡ κηδεία του ἐγένετο ἐν μέσῳ ἀπείρου λαοῦ συνωδεύθη δὲ καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀρίστων Κληρικῶν. Ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρ. Δωρόθεος Παπαδημᾶτος.

—Οἱ ἁρμόδιοι Ἱεράρχαι ἀνεκοίνωσαν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι Ἰουνίου ἐ. ἔ., ὅτι ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον οἱ ἑξῆς Κληρικοί. α'. ***Ἱερεῖς*** 1) Μιχ. Λουράντος, ἐφημέριος Καλάμου Μητροπόλεως Κηθύρων, 2) Ἀριστείδης Ἀγρανιώτης, ἐφημ. Ἄστρους Μητρ. Μαντινείας καὶ Κινουρίας 3) Ἰωάν. Πελεκάνος ἐφημ. Βόλου—4) Εὐσταθ. Τσενέκας ἐφημ. Ξηροκαρυταίνης, Γόρτυνος καὶ Μ)πόλεως—5) Βασίλ. Καραγιάννης ἐφημ. Βύρρας Καρυστίας— 6) Ἠλίας Μουτεβελῆς Ἀρφαρά, Μεσσηνίας,— 7) Ἀθαν. Δημητρόπουλος Βελημαχίου Πατρῶν,— 8) Ἀντώνιος Γκέκας ἐφημ. Πατρῶν,—9) Λάμπρος Λαμπρόπουλος Σελλάδων Ἄρτης,— 10) Παναγιώτης Κοντογιάννης Γρετσιώτης Ἄρτης,— 11) Παναγιώτης Μανιάτης Κασσιδοχωρίου Γορτυνίας — 12) Νικηφόρος Λιβιεράτος Ἁγίας Θέκλης Κεφαληνίας — 13) Ἀλέξιος Κουγιαντᾶς ἐφημ. ἄνω Βόλου,— 14) Ἰων. Πολύζος Βανάρη Θεσσαλιώτιδος,— 15) Δημητρ. Οἰκονομίδης Δεούλλα Μεσσηνίας,— 16) Δημήτριος Δημόπουλος Ἀρναούταλι Μεσσηνίας,— 17) Κωνσταν Γεωργακάκης Προνοίας Ἀργολίδος,—18) Γεώργιος Παπαναύτου Καλυβίων Γόρτυνος,— 19) Κωνσταν. Μαντέλης Σιοσιωτίσσης Κεφαλληνίας,— 20) Σωκράτης Μόνος διάκονος ἁγ. Δημητρίου Χαλκίδος,— 21) Νικολ. Σκυριανὸς ἁγ. Δημητρίου Χαλκίδος,— Χρῖστος Γιαννακόπουλος Μύλων Ἀργολίδος,— 23) Χαραλ. Γκολφινόπουλος Σουδενεΐκων Πατρῶν,— β'. ***Ἱεροδιάκονοι*** 1) Νικηφόρος Μισπιρίγκης Ἱερ. Μονῆς Παντοκράτορος Ἀκαρνανίας,—2) Νικηφόρος Καρύδης Ἀρχιμ. Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Πελαγίας Θηβῶν,— 3) Εὐγένιος Δαπαργύρης Προφ. Ἠλιοῦ Φωκίδος,— 4) Ἄνθιμος Θεοδωρόπουλος Πετράκη Ἀθηνῶν,— 5) Κύριλλος Χριστόπουλος Βλαχερνῶν Ἠλείας,— 6) Σεραφεὶμ Χαρμανᾶς Ὀρθοκωστᾶς Μαντινείας,— 7) Ἀρσένιος Παπαδόπουλος Σκαφυδιᾶς Ἠλείας, — γ. ***Μοναχοί***: 1) Ἄνθιμος Ρίζος Ζερμπίτσης Μονεμβασίας,— 2) Ἰωαννίκιος Κοκορὸς Ζερεμπίτσης, Μονεμβασίας,—3) Μιχαὴλ Καράκαλος Προφ. Ἠλιοῦ Φωκίδος,— 4) Ἀμβρόσιος Κολοτοῦρος Πετράκη Ἀθηνῶν,— 5) Τιμοθέη Δημοπούλου μοναχὴ Παπελενίτσης Καλαβρύτων,— 6) Δαμασκηνὸς Λάρος Κανδύλας Μαντινείας,— 7) Ἰωσὴφ Γιαννόπουλος Βελανιδίας Μεσσηνίας,—8) Γερμανὸς Παναρενόπουλος ἁγ. Πάντων Πατρῶν — 9) Καλλίνικος Ἀντωνόπουλος Τιμίου Προδρόμου Γόρτυνος,— 10) Χρυσόστομος Χατζηχρίστου Κλειστῶν Ἀθηνῶν.

—Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Ἰουνίου ἐ. ἔ., ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Μητροπολιτῶν. ὅτι ἐχειροτονήθησαν ἐφημέριοι οἱ ἑξῆς: 1) Ἀπόστολος Ἀναγνώστου Χαλκιᾶς, ἐφημέριος Τσουπι-Συκαΐς Ἄρτης, 2) Στέφανος Ζήσης, ἐφημέριος Ἁγίου Ἀντωνίου Ἀγυιᾶς Δημητριάδος, 3) Ἀθανάσιος Παπαευσταθίου ἐφημέριος Ἁγίου Δημητρίου Καστρίου Δημητριάδος, 4) Χρῖστος Γ. Ρηγόπουλος, ἐφημέριος τοῦ χωρίου Κούμαρι-Καλαβρύτων 5) Ἰωάννης Ἀλ. Μιτζάλης ἐφ. Δυτ. Φραγκίστης Ναυπακτίας, 6) Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, ἐφημέριος Ταρτάνης-Ναυπακτίας, 7) Ἰωάννης Τζανέτος, ἐφημέριος Βουτιάνων-Μονεμβασίας κλπ. 8) Ἰωάννης Παπαλουκᾶς, ἐφημέριος Ἁγίας Μαρίνης καὶ Ἁγίας Παρασκευῆς τοῦ τέως δήμου Τιθερέας Φθιώτιδος 9) Κωνσταντῖνος Δημ. Βλάσης ἐφημέριος τοῦ χωρίου Βερίνου Πατρῶν 10) Νικόλαος Γαρμπῆς, ἐφημ. τοῦ Ἱ. Ναοῦ Σισσιωτίσσης Ἀργοστολίου, Κεφαλληνίας, 11) Βασίλειος Κ. Κουλολιᾶς, ἐφημέριος Σιλλίμνης-Μαντινείας, 12) Φραγκῖσκος Χαρχαλάκης, ἐφημέριος τοῦ χωρίου Κοντολιανίκων-Κυθήρων, 13) Ἀχιλλεὺς Καφίρης, ἐφημέριος Φαναρίου Τριφυλίας 14) Γεώργιος Μπουρλῆς, ἐφημέριος, τοῦ χωρίου Βινιας-Τρίκκης, 15) Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, ἐφημέ-

ριος τοῦ χωρίου Τύρνης-Τρίκκης, 16) Γεώργιος 'Αν. Καλλίγερος, ἐφημέριος τοῦ χωρίου Καλάμου-Κυθήρων 17) Παναγιώτης Σαντᾶς, ἐφημέριος τοῦ χωρίου Παύλιανης-Φθιώτιδος ***ἱερομόναχοι***,δὲ καὶ ***ἱεροδιάκονοι*** Μονῶν οἱ κατωτέρω: 1)Κορνήλιος Γράψας ἱερ. τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος Καρυστίας 2) Χριστόφορος Καλαϊτζῆς ἱερομ. τῆς Ἱ. Μονῆς 'Αγάθωνος Φθιώτιδος 3) Καλλίστρατος Δημητρακόπουλος ἱερομ. τῆς Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Γόρτυνος 4) 'Ονούφριος Φοῦσκος ἱερομόναχος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σπηλαιωτίσσης-Ζακύνθου 5) Πολύκαρπος Λιώσης ἱερομ. τῆς Ἱ. Μονῆς Φανερωμένης Σαλαμῖνος 'Αθηνῶν 6) Χρυσόστομος Τζώρας ἱερομ. τῆς Ἱ. Μονῆς «'Ασκηταριοῦ»-Κερκύρας 7) 'Αντώνιος Βλαχόπουλος ἱεροδιάκονος τῆς Ἱ. Μονῆς Γέροντος-Χαλκίδος.

— Τῇ 29ῃ τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἐπιδόσεως τῶν πτυχίων εἰς τοὺς ἀπολυομένους τὸ τρίτον ἤδη ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς Ἁγίας 'Αναστασίας χοροστατοῦντος τοῦ Προέδρου τῆς 'Εφορείας Σεβ. Μητροπολίτου Κασσανδρείας κ. Εἰρηναίου καὶ παρισταμένων τῶν κκ.καθηγητῶν μετὰ τῶν πατέρων καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Μονῆς. 'Εκ μέρους τῶν τελειοφοίτων προσεφώνησε καταλλήλως ὁ ἐκ τῶν ἀριστευσάντων Ματθαῖος Χατζηματθαίου. Εἶτα ὁ Σεβ. Πρόεδρος ὡμίλησε τὰ προσήκοντα ἐνισχυτικὰ διὰ τὸ ἔργον τῶν ἀπολυομένων, τονίσας τὰ ἀγαθά, ἅπερ ἡ 'Εκκλησία ἡμῶν καὶ αἱ ἱ. μοναὶ διὰ τοῦ μακραίωνος βιου αὐτῶν ἀπέδωκαν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ ἔθνει, τὸν χειμασμόν, τὸν ὁποῖον ὑφίσταται σήμερον ἡ 'Εκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος διαγράψας τὸ καθῆκον, ὅπερ ὑπέχουσιν οὗτοι ἀπέναντι τῆς ἐνεστώσης ἀνάγκης ἀμφοτέρων καὶ ἐφοδιάσας αὐτοὺς διὰ τῶν ἀναγκαίων πατρικῶν ὑποθηκῶν καὶ εὐλογιῶν. 'Εν τέλει ηὐχαρίστησε προσηκόντως καὶ τῷ διδακτικῷ προσωπικῷ. Ἡ ἔναρξις καὶ ἡ λῆξις τῶν μαθημάτων ἐγένετο κανονικῶς. 'Ενεγράφησαν ἐν συνόλῳ 67 μαθηταί. Τὸ διδάσκον προσωπικὸν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπῆρξεν ἄρτιον. 'Εδίδαξαν δὲ ἐν τῇ Σχολῇ 1) ὁ διευθυντὴς Πανοσιολ. ἀρχιμ. Πολύκαρπος Θευδώρου, 2) ὁ κ. Κλεάνθης Στρατιώτης, καθηγητὴς τῶν παιδαγωγικῶν, 3) ὁ κ. Ν. Φαραντάτος (τῶν φιλολογικῶν), 4) ὁ κ. Ν. Τσαούσης (τῶν μαθηματικῶν) 5) ὁ κ. Κων. Μπεκιάρης (τῶν φιλολογικῶν), 6) ὁ κ. 'Εμμ. Χανιώτης (τῶν φιλολογικῶν), 7) ὁ κ. Κων. Τζηρίδης (τῶν θεολογικῶν), 8) ὁ Ἱερομ. 'Αμβρόσιος Δήμου (τῶν θεολογικῶν), 9) ὁ κ. Θεμ. Γεωργιάδης τῆς 'Εκκλ. Μουσικῆς. Ἡ πνευματικὴ πρόοδος ὑπῆρξεν ὑπὲρ τὰ προηγούμενα ἔτη ἱκανοποιητική, λόγῳ τῆς συμπληρώσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Εἰς τὴν διδακτικὴν ἐφέτος χάριν εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχολ. ἔτους παρουσίαν εἰδικοῦ καθηγητοῦ καὶ τὴν φιλοπονωτάτην αὐτοῦ ἐργασίαν οἱ τελειόφοιτοι ἐξησκήθησαν τελειότερον εἰς τὸ πλῆρες ἑξατάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς ἐγγὺς τῆς ἱ. Μονῆς κωμοπόλεως Βασιλικῶν. 'Εν συνόλῳ ἐγένοντο διακόσιαι πρακτικαὶ διδασκαλίαι, ἕκαστος δ' ἐδίδαξε περὶ τὰς εἴκοσιν ὥρας. 'Εν τῇ ἐκκλησιαστικῇ Ρητορικῇ ἐξησκήθησαν ἐπίσης ἐπαρκῶς κηρύξαντες ἕκαστος τετράκις ἐν τῷ ναῷ καὶ τῇ αἰθούσῃ τῶν διαλέξεων τῆς Σχολῆς. Πρόοδος λίαν εὐχάριστος ἐσημειώθη ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τεχνικῶν μαθημάτων. Ἡ ἐπίδοσις ἐν τῇ 'Εκκλ. Μουσικῇ εἶνε τοιαύτη ὥστε παρέχει τὴν βεβαίωσιν ὅτι συνεχιζομένης τῆς διδασκαλίας μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των θὰ ἐξέρχωνται οἱ ἀπολυόμενοι τρόφιμοι τῆς Σχολῆς οὐ μόνον διδάσκαλοι ἱκανοί, ἀλλὰ καὶ ἱεροψάλται δόκιμοι καθαρῶς βυζαντινοῦ ὕφους. Γενικῶς παρετηρήθη πρόοδος καὶ περὶ τὰ λοιπὰ μαθήματα τοῦ προγράμματος. Ἱκανοποιητικὴ ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ ἠθικὴ πρόοδος τῶν ἱεροσπουδαστῶν, διότι ὑπῆρξαν εὐπειθεῖς, σεμνοί, ἀκριβεῖς καὶ πρόθυμοι εἰς τὸ καθῆκον αὐτῶν· καὶ τὸ φιλάλληλον δὲ καὶ κοινωνικὸν αὐτῶν διαφέρον ἀνεπτύχθη διὰ τοῦ λειτουργοῦντος συνδέσμου αὐτῶν, καὶ ἡ ὑγιεινὴ δὲ κατάστασις τῆς Σχολῆς ὑπῆρξε καλή. Διεκρίθησαν δὲ ἐν τῇ καθόλου προόδῳ οἱ τελειόφοιτοι, ἐξ ὧν τρεῖς μὲν ἠρίστευσαν: ὁ Καλαγορᾶς Βασίλειος, ὁ Γαλανῆς Δημήτριος καὶ ὁ Χατζηματθαίου Κ, Ματθαῖος δύο δ' ἔλαβον τὸν βαθμὸν λίαν καλῶς καὶ τέσσαρες βαθμὸν καλῶς. Ἡ ἐργασία τῶν μέχρι τοῦδε ἀπολυθέντων παρουσιάζει λίαν εὐχάριστα ἀποτελέσματα ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ τῆς σοβετικῆς Ρωσίας, ἐν Γεωργίᾳ συνεκλήθη ἀνακαινιστικὴ τοπικὴ σύνοδος, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις πολιτικοῦ μᾶλλον ἢ ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτῆρος, διότι ἐλέχθησαν κατὰ τὰς συνεδρίας αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ σημερινοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος τοῦ τόσον ἐχθρικῶς δράσαντος καὶ δρῶντος κατὰ τῆς ὀρθοδόξου 'Εκκλησίας λόγοι παραδόξως ἠχοῦντες εἰς τὸ στόμα ἱεραρχῶν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ταῦτα ἀναγράφων σοβετικὸς τύπος δὲν λέγῃ τὴν ἀλήθειαν.

—Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν ρώσων ἱεραρχῶν τοῦ Κάρλοβιτς καὶ τοῦ μητροπ. Εὐλογίου διένεξιν παρενέβη ὡς εἰρηνοποιὸς ὁ ἐν Παρισίοις διαμένων μέγας δοὺξ Νικόλαος Νικολάγεβιτς.

—Ἐν τοῖς δικαστηρίοις τοῦ Βερολίνου ἀπό τινος ἐκδικάζεται ἡ ὑπόθεσις κυριότητος τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ρωσικοῦ ναοῦ, οὗτινος ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς ἑκατομμύρια μάρκων. Τὰ σημεῖα, περὶ τὰ ὁποῖα περιστρέφεται ἡ ὑπόθεσις, εἶνε ταῦτα: α) εἶνε ἆρά γε ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία νομικῶς διάδοχος τῆς τσαρικῆς κυβερνήσεως; καὶ β') δικαιοῦται ἡ ρωσικὴ ἐξουσία νὰ διεκδικήσῃ κυριότητα ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ρωσικοῦ ναοῦ; Οἱ ἐν Βερολίνῳ ἡνωμένοι ρωσικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὀργανισμοὶ δηλοῦσι πρὸς τὸ δικαστήριον, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζουσι τὴν σοβιετικὴν ἐξουσίαν ὡς δικαιοῦχον διάδοχον τῆς τσαρικῆς κυβερνήσεως, ὅτι δὲ εἶνε ἕτοιμοι νὰ ἐκχωρήσωσι τὰς ὑλικὰς των ἀξιώσεις εἰς τὴν γερμανικὴν κυβέρνησιν, ἐν ᾗ περιπτώσει αὕτη ἐγγυᾶται εἰς αὐτοὺς τὴν ἐλευθέραν χρησιμοποίησιν τῶν προσηρτημένων τῷ ναῷ κτιρίων καὶ ἱδρυμάτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Λίαν προσεχῶς συγκαλεῖται ἐν Σοφίᾳ ἡ Παγκληρικὴ Ἕνωσις τῆς Βουλγαρίας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος παρέσχε τὴν ἄδειαν τῆς συγκλήσεως τοῦ σωματείου, ὥρισε δ' ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτῆς ἐν τῇ συνελεύσει τὸν ἀρχιεπισκ. Παΐσιον.

—Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπεφάσισε τὴν ἀνακομιδὴν τῆς σοροῦ τοῦ Ἐξάρχου Ἰωσὴφ ἐκ τοῦ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν καταστραφέντος ναοῦ εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου Νέβσκη, μέχρις οὗ ἀνεγερθῇ ἐν τῇ Βουλγαρικῇ πρωτευούσῃ τὸ ἐν σχεδίῳ βουλγαρικὸν «Πάνθεον».

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ ἀντιπρόσωπον πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸ ἐν Βελεχράδ τῆς Βοημίας συγκαλούμενον ὑπὸ τῶν καθολικῶν οὑνιτικὸν συνέδριον. Τὸ πρᾶγμα σχολιάζεται μετ' ἀπορίας, καθ' ὅσον οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, καὶ δὴ ἡ βουλγαρική, ἀπέστειλεν ἀντιπροσώπους εἰς τὰ οὑνιτικὰ ταῦτα συνέδρια.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ζήτημα τῆς καλῆς χρησιμοποιήσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας καὶ τῶν ὡρῶν ἀναπαύσεως τῶν ἐργατῶν, ἀπασχολεῖ πολλὰς χριστιανικὰς καὶ κοινωνικὰς ὀργανώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὴν πρωτοβουλίαν δὲ τῆς συγκεντρώσεως τῆς ὅλης σχετικῆς ἐργασίας ἔχει τὸ «Διεθνὲς Γραφεῖον ἐργασίας» τῆς Κ. Τ. Ε. ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἑκάστοτε δημοσιεύονται ἀξιολογώταται μελέται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πείρας τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο κοινωνικὸν ζήτημα. Σπουδαιότατον ρόλον ἐν προκειμένῳ παίζει ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, εἶναι δ' ἀξιόλογοι αἱ εἰδικαὶ ἐργασίαι τῆς «Χριστιαν. Ἀδελφότητος τῶν Νέων» ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς βιομηχανικοῖς κέντροις τοῦ κόσμου. Λειτουργοῦσι π. χ. λέσχαι ἀναψυχῆς τῶν ἐργαζομένων ἀνδρῶν καὶ ἐφήβων καὶ λειτουργεῖ ὁλόκληρον σύστημα ὠφελιμωτάτης διδασκαλίας, ἡ ὁποία παρέχεται κατὰ τὸν μᾶλλον πρόσφορον τρόπον· ὁλόκληροι δ' ὑπηρεσίαι ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν παρακολούθησιν τῆς διαγωγῆς τῶν ἐργαζομένων νέων καὶ παιδίων καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὅρων τῆς ζωῆς των, διευκολυνομένων τοιουτοτρόπως εἰς τὴν ἀναζήτησιν ἀνωτέρων ἀπολαύσεων καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν **μέλλοντος εὐτυχεστέρου. Περίληψις τῶν σχετικῶν ἐκθέσεων θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ».**

— Τὴν νύκτα τῆς 25ης πρὸς τὴν 26ην Ἰουλίου τρομερὸς σεισμὸς πρωτοφανὴς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐγένετο εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Μογγολίας. Κατὰ ἀναφορὰν τοῦ ἐκεῖ Καθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μπατεντέροτι, αἱ πόλεις Κὸν-Λάγκ, Λὰν-Τσέου, Τοῦμεν-Τσὲ κατεστράφησαν ἐξ ὁλοκλήρου, οὐδεμία δὲ βοήθεια χρειάζεται, διότι ἄνθρωποι καὶ πόλεις ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς. Πλέον τῶν 200,000 κατοίκων εὗρον οἰκτρὸν θάνατον. Βουδδικοὶ δὲ ναοὶ χιλίων καὶ πλέον ἐτῶν μὲ πολύτιμα ἀρχαιολογικὰ κειμήλια κατεστράφησαν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀποστόλου Ἀλεξανδρῆ (πρώην ὑπουργοῦ καὶ πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος), **Σκέψεις ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς διοικήσεως.** Τύποις «Ἀγῶνος», Παρίσιοι.—Τὰ περιεχόμενα: Πολίτευμα, Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτική, Τὸ οἰκον. πρόβλημα, Ἡ ἐθνικὴ παραγωγή, Ἡ ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις, Ἐκπαίδευσις, Ἐπίλογος.—Ἐπὶ τῶν κεφαλαίων τούτων ὁ σ. διατυποῖ μεταρρυθμιστικάς τινας σκέψεις ἀναλύων εἰς μεγάλας γραμμὰς τὰς κυριωτέρας μόνον βελτιώσεις, ὧν ἔχει ἀνάγκην ἡ ἑλληνικὴ πατρίς.

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛ. ΣΧΟΛΗ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προκηρύσσει διαγωνισμὸν πρὸς πλήρωσιν μιᾶς κενῆς θέσεως ὑποτρόφου ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ τῆς κληρονομίας Δ. Στίνη, εἰς ὃν γίνονται δεκτοὶ μαθηταὶ ***ἐκ γονέων γνησίας καταγωγῆς Ἀθηναίων***, ἔχοντες καὶ ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ ἀπαιτούμενα προσόντα. Πληροφορίαι παρέχονται ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ"
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΦΩΚΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
Διευθυντὴς
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου

Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. Α
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:
Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδ. Φιλοθέης 21

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Κωνσταντίνου Λοκρίδος διακηρύττει ὅτι: Ἐκτίθεται εἰς ἐπαναληπτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως τὸ α΄ οἰκόπεδον τῆς Μονῆς κείμενον Β.Δ. αὐτῆς ἐκτάσεως 1.200 μέτρων κατόπιν αἰτήσεως προσφορᾶς δραχμῶν 6.100 τὴν 7ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἡμέααν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ. ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀποστόλου Ντέβα τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως ὧν οἱ βουλόμενοιδύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς.

Ἐν Ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ τῇ 13 Ἰουλίου 1927.

Τὸ Ἡγ]λιον τῆς Ι. Μονῆς Λεχόβης Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς Πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡμίσθωσις τοῦ πευκῶνος τοῦ μετοχίου τῆς Μονῆς ὡς καὶ ἡ ἐπανάληψις τῆς δημοπρασίας τοῦ Ἀγροῦ τῆς Μονῆς ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἐν Κιάτῳ τῇ 7η Αὐγούστου ἔτους 1927 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 3—5 μ. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμ)γράφου Σικυῶνος Σοφοκλέους Παπαγεωργίου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου συμφόνως τοῖς ὅροις τοῦ ἀρχικοῦ ἡμῶν διακηρύξεως ὡς οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν παρ' ἡμῶν. Ἐν Ι. Μονῇ Λεχόβης τῇ 25 Ἰουλίου 1927.

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ι.ΜονῆςΚαρίτσης ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου προκηρύττει ὅτι ἡ διὰ τὴν 17 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ὁρισθεῖσα πλειοδοτ. δημοπρασία πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τοῦ ἐν τῷ τέως δήμῳ Πελλήνης κειμένου ἀγροκτήματος τῆς Μονῆς καλουμένου «Πόργιαρι» διὰ λόγους τυπικοὺς ἀναβάλλεται διὰ τὴν 7 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐνεργηθησομένη ἐν Πλατάνῳ Ναυπακτίας ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμ)γράφου Προσχίου καὶ ἀντιπροσώπων Μονῆς καὶ οἰκονομ. ἐφόρου κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 155 ἐ. ἔ. διακηρύξεως κατατεθειμένοις εἰς τὸ Συμ)φεῖον Προσχίου. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν εἴκοσι χιλιάδων ὀκτακοσίων δραχμῶν (20. 800) Ἐν Ι. Μονῇ Καρίτσης τῇ 4 Ἰουλίου 1927.

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς ἐν Καλαυρίᾳ ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς προκηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐνοικίασις τοῦ δικαιώματος τῆς ὑλοτομίας 50 κ. μ. χρησίμου ξυλείας ἐκ τοῦ Πευκοδάσους τῆς Μονῆς κατὰ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 43 ἀρχικῆς διακηρύξεώς μας, τῆς ὁποίας οἱ ἐνδιοφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν προσερχόμενοι εἴς τε τὸ γραφεῖον τῆς Κοινότητος Πόρου καὶ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πόρῳ τὴν 31 Ἰουλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμ)γράφου Καλαυρίας, τοῦ Οἰκ. Ἐφόρου Ὕδρας καὶ Τροιζηνίας καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς.

Τὸ Συμβούλιον τῆς ἐν Αἰγιαλείᾳ ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν προκηρύττει ὅτι ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐννεαετοῦς ἐνοικιασεως τῆς ἄνω ὀροφῆς τῆς ἐν Αἰγίῳ νεοδμήτου οἰκοδομῆς τῆς Μονῆς προωρισμένης διὰ ξενοδοχεῖον ὕπνου κειμένης δὲ παρὰ τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως Αἰγίου, κατὰ τὰς ἑξῆς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων ἧς ἀντίγραφα κατατεθήσονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ ἐν τῷ συμβολαιογραφείῳ τοῦ ἐν Αἰγίῳ συμβολαιογράφου Χρίστου Κεφαλοπούλου. Ἡ δημοπρασία γενήσεται τῇ 31η Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10 ἕως 12 π. μ. ἐν τῷ συμβολαιογραφείῳ τοῦ ἐν Αἰγίῳ συμβολαιογράφου Χρίστου Κεφαλοπούλου Πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται ὑπὸ Ἡγ)λίου 48 χιλιάδες δραχ ἐτησίως. Οἱ βουλόμενοι νὰ πλειοδοτήσωσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων τῆς διακηρύξεως κατατεθημένων ἐν τῷ ἐν Αἰγίῳ συμ)γραφείῳ τοῦ συμ)γράφου Χρίστου Κεφαλοπούλου Ἐν τῇ ἐν Αἰγιαλείᾳ Ι. Μονῇ τῶν ταξιαρχῶν τῇ 18[7 1927.

Τὸ Ἡγουμεσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στανοῦ καὶ Ἱλαρίου, προκηρύττει ὅτι, Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως 7 φορβάδων 1 ἡμιόνου, καὶ 1 ὄνου τῆς Ι. Μονῆς Στανοῦ. Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσετε ἐν Σερβίοις τὴν 22αν Αὐγούστου ἐ ἔ ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 10-12 π μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου, τοῦ οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, καὶ τοῦ ἀντ προσώπου τῆς Μονῆς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν, συμφώνως τῆς ὑπ' ἀριθ (103) διακηρύξεως ἡμῶν, ἧς ἀντίγραφα παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ὡς ἄνω συμβολαιογράφου, ἔνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν τῶν ὅρων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στανοῦ καὶ Ἱλαρίου προκηρύττει ὅτι, Ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ λειβάδια τῶν ἄνω Μονῶν «Καινούριο Μοναστῆρι, Δξέρο καὶ Μπαρμπαροῦσα». Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσεται ἐν Σερβίοις τὴν 15 Αὐγούστου ἐ. ἔ., ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 10-12 ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Σερβίων κ. Νικολάου Δ. Καρτσιώτου, τοῦ οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς, συμφώνως τῶν ὑπ' ἀρ. (97- 00) διακηρύξεων ἡμῶν, ὧν ἀντίγραφα παρὰ τε τῷ Γραφείῳ τῶν Μονῶν καὶ τοῦ ὡς ἄνω Συμβολαιογράφου, ἔνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν τῶν ὅρων. Ἐν Στανῷ τῇ 24]7]27.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Καλαυρίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς διακηρρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὸ ἐν Πόρῳ Ἐλαιοτριβεῖον τῆς Μονῆς κατὰ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀρχικῆς διακηρύξεώς μας, τῆς ὁποίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν προσερχόμενοι εἴς τε τὸ γρφεῖον τῆς Μονῆς τῆς Κοινότητος Πόρου καὶ τὸ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πόρῳ τὴν 31 Ἰουλίου ἐ. ἔ., ἡμέραν Κυριαβὴν καὶ ὥραν 10 12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαυρίας, τοῦ Οἰκον Ἐφόρου Ὕδρας καὶ τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ι. Μονῆς Ὁσίου Νικάνορος Προκηρύσσει ὅτ: Ἀκυρωθείσης τῆς δημοπρασίας τῆς 26ης Ἰουνίου καὶ 3ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. τῶν 130.000 ὀκ. ξυλανθράκων καὶ 10 κ. μ. ξυλείας, λήμματος τοῦ 1927 ἐκ τοῦ δασους «Κοννιβὸς» τῆς ὡς ἄνω Μονῆς, ἐκτίθεται εἰς ἐπαναληπτικὴν δημοπρασίαν τὸ ὡς ἄνω λῆμμα τοῦ 1927 ὁμοῦ μετὰ τοῦ 19.8 ἤτοι: Ἐκτιθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκμισθώσεως τὸ δικαίωμα ὑλοτομίας μέλρι 1ης Ὀκτωβρίου 1928, πρὸς ἐξαγωγὴν 260.000 ὀκάδων ξυλανθράκων καὶ 20 κυβ. μέτρων ξυλείας στρογγύλης ἐκ δρυὸς ἐκ τῶν θέσεων «Κσκὸ Ἀνήλιο» καὶ «Κάτω Καστράκι» τοῦ δάσους «Κοννιβὸς» περιφερείας Ι. Μονῆς Ὁσίου Νικάνορος. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Κοζάνῃ τῇ 21η Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κοζάνης Δημητρίου Πράσσου, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀριθ 99 ἐ. ἔ. διακηρύξεως ἡμῶν, ἧς ἀντίγραφα ἐν Κοζάνῃ μὲν παρὰ τῷ ὡς ἄνω Συμ)φῳ ἐν Σιατίστῃ δὲ παρὰ τῷ Μετοχίῳ τῆς Μονῆς, καὶ ἐν Γρεβενοῖς παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς Ι. Μητροπόλεως, ἔνθα οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν Ἐν τῇ Ι. Μονῇ Ὁσίου Νικάνορος τῇ 8η Ἰουλίου 1927.

Τύποις «Φοίνικος» ὁδὸς Σταδίου 38 Ἀθῆναι